

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna
XXXIV. leto • 2024 4

*»Takó je z mojo besedo,
ki prihaja iz mojih ust:
ne vrne se k meni brez uspeha,
temveč bo storila, kar sem hotel,
in uspela v tem, za kar sem jo poslal.«*

(Izaija 55,1)

Kazalo

- 3 Uvodnik
- 4 Duhovni pogledi
- 10 Papež Frančišek Frančiškovim
- 12 Svetopisemske ikone
- 14 Luč svete Klare
- 15 Pogovor
- 19 Iz Frančiškovih revij
- 20 Brezmadežna
- 22 Biseri molitve
- 24 Frančiškov svetni red
- 27 Med minoriti
- 29 Utrinki iz Assisija
- 32 Otroci med nami
- 33 Reportaža
- 35 Obletnice
- 39 Razvedrilo z Gospodom
- 40 Obvestila

Naslovnica: *Glavna vsebina te številke je namenjena mizi Besede, Božje besede. Vsak, ki pri ambonu bere ali poje Božjo besedo, jo tudi oznanja. In papež Frančišek pravi, da »kadar se v Cerkvi bere Sveto pismo, Bog sam govori svojemu ljudstvu in Kristus, ki je navzoč v svoji besedi, oznanja evangelij«.*

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

Nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami in BREZMADEŽNA. Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Doroteja Emeršič, p. Martin Gašparič, p. Igor Salmič, p. Andrej M. Sotler, p. Slavko Stermšek, p. Janez Šamperl

Glavna urednica: Doroteja Emeršič

Odgovorni urednik: p. Milan Kos, provincialni minister

Tehnični urednik: p. Matei Senteš

Fotografije: Benjamin Verdenik, Ubald Trnkoczy, Helena Rebek, p. Danilo Holc, Tonček Horvat, Doroteja Emeršič, Patricija Belak, arhiv

Fotografija na naslovnici: Benjamin Verdenik

Lektorica: Barbara Rodošek

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Elektronska pošta: doroteja.emersic@gmail.com

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

ISSN 1854-7990

Postanimo miza Besede za ta svet!

smo v Svetem pismu poi- skali aktualni evangelij in ga prebrali. Zanimivo, bl. škof Slomšek naglaša prav to. Staršem je svetoval in jih opozarjal, da »z Božjo službo v cerkvi še ni sve- tega dneva konec. Doma se pogovori o pridigi ali krščanskem nauku, beri sam sebi ali drugim kaj ko- ristnega ...« Taka je moja podoba »mize Besede« iz otroštva; v času odraščanja se je »širila«. Hvaležen sem zanj. Kot redovnik in du- hovnik sem dnevno njen gost ter delim in oznamjam

»Pisano je: Človek naj ne živi samo od kruha, ampak od vsake Besede, ki prihaja iz Božjih ust.« (Mt 4,4) S svojo odločnostjo proti hudiču si Božji Sin na začetku javnega delovanja utira pot oznanjevanja. Iz puščave se je v moči Duha vrnil v Galilejo in začel učiti. Vse, kar Jezus pove ali stori, je Božja govorica. Evangelist Janez zaključí svoj evangelij z besedami: »Je- zus pa je storil še veliko drugega. Če bi to popisali eno za drugim, mislim, da ves svet ne bi mogel obseči knjig, ki bi bile napisane.« (Jn 21,25)

Kako prostrana je torej »miza Be- sede« – za vse rodove, za vse veke! Bog nam jo pogrinja, da bi se pri njej hranili. Svojo izkušnjo življenja pri »mizi Besede« sta čudovito izrazila zakonca Sitar. Vilma: »Ko sem doje- la, da je Božja beseda ljubezensko pismo Boga človeku, je postala del mojega vsakdana. Postala je moja prioriteta in avtoriteta. Prioriteta: namenim ji svoj čas v dnevu, avtori- teta: verjamem ji.« Dani: »Ne moreš, da ne bi pričeval o moči Božje bese- de v mojem življenju, najinem od- nosu, ker bi potem zatajil Boga, sebe in Božjo besedo. Če ne bi bilo Božje

besede, vprašanje, ali bi bila midva danes še skupaj, tako močno vlogo je odigrala v najinem življenju. Zato je še danes prva na meniju vsakega dneva. Ko vstaneva in narediva POP kulturo' (pogled v oči, objem in po- ljub), greva vsak s svojo kavico v roki na sestanek z Bogom.«

Moje srečanje z Božjo besedo sega v zgodnje otroštvo. Da smo doma redno molili in šli k sveti maši, je bilo običajno. Posebna doživetja pa je bilo poslušanje zgodb Svetega pisma in Jezusovega nauka iz ba- bičinih ust. Vrsto let priklenjena na posteljo, a mentalno zdrava mi jih je živo pripovedovala. Kot manjši pri hiši, ki še nisem zmozel težjih kmeč- kih opravil, sem ji stregel, saj sama ni zmogla dvigniti niti kozarca vode ali nagnati muhe. A ko je pripovedovala Sveto pismo ali življenjske zgodbe, je bilo doživetje, nepozabno. Večkrat sem jo prosil, naj mi kakšno zgodbo pove še enkrat, npr. o egiptovskem Jožefu, Mojzesovem ali Jezusovem rojstvu idr. Ali sem od »mize Besede« pri nedeljski maši kaj odnesel (si za- pomnil), je tu in tam preverila skrb- na mama. Kadar je šlo mimo ušes,

»besede večnega življenja«.

Na »mizi Besede« srečamo tudi nje- no razlago. Božje govorice namreč ne razumemo vedno, zato potre- bujemo pomoč. Ko je Filip potoval proti Gazi, ga je Sveti Duh vodil k človeku na vozu, etiopskemu ev- nuhu, ki je bral odlomek iz knjige Izaija. Filip se mu je približal, videl, kaj mož bere, in mu zastavil ključno vprašanje: »Ali razumeš, kaj bereš?« (Apd 8,30) Filip je vedel, da je razu- mevanje izhodišče za vero. Če Sve- tega pisma ne bi razumeli, ga ne bi mogli aplicirati, ubogati, mu verjeti. Jezusovega govora o razpošiljanju učencev Frančišek Asiški sprva ni povsem dojel. Duhovnika, ki ga je bral, je po končani maši prosil, naj mu razloži (Matej 10,5–15). Srce mu je preplavila reka zanosa. Ves blažen je vzkliknil: »To hočem, srčno želim to storiti!«

Privoščimo si božično »posedanje« ob jaslicah z učlovečeno Besedo. Tako bomo sami postajali »miza Be- sede« za ta svet.

p. Martin Gašparič

Božja beseda je živa in dejavna

p. Martin Kmetec

Evangelist Luka nam v 24. poglavju svojega evangelija prikazuje srečanje vstalega Kristusa z dvema učencema, ki se po trpljenju in smrti našega Gospoda odpravita iz Jeruzalema proti Emavsu (Lk 24,13–33). To besedilo je pravzaprav kateheza, ki prikazuje evharistično srečanje z vstalim Kristusom.

V prvem delu besedila se dva Jezusova učenca na poti proti Emavsu vsa obupana spominjata žalostnih dogodkov križanja in smrti. Pri pogovoru pa se jima pridruži neznanec, ki ga ne prepoznata, in ju sprašuje, o čem se pogovarjata: »Rekel jima je: Kakšni so pogovori, ki jih imata med seboj po poti?« Žalostna obstaneta in potem mu povesta, da je vsebina njunega pogovora »to, kar se je zgodilo z Jezusom Nazarečanom, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom; kako so ga ... veliki duhovniki in poglavarji izročili v smrtno obsodbo in ga križali« (v. 19.20). Gre za obnavljanje zgodbe o Jezusu, v kateri se pojavi on sam. On sam potrjuje Pisma, Mojzesa in Preroke, ki najdejo svoje uresničenje v njem. Branje evangelija pri maši je obnavljanje zgodbe o Jezusu, v kateri se pojavi on sam med svojimi v svojem občestvu. Branje ostalih beril iz Svetega pisma pa se v celoti nanaša nanj in nas vodi v

njegovo navzočnost. Sveto pismo obuja našo počasno vero in jo usposablja, da bi vstalega Kristusa prepoznali pri lomljenju evharističnega kruha.

Že v Stari zavezi je bilo branje Postave, Prerokov in Psalmov aktualizacija, na nek način oživljanje dogodkov odrešenja, in sicer je bila čudežna rešitev iz sužnosti navzoča »tukaj in zdaj«. Ravno za to gre tudi v liturgičnem dogajanju, torej pri obhajanju kateregakoli zakramenta, še posebej pa pri evharističnem bogoslužju; gre za oživljanje, posedanjenje dogodkov odrešenja sredi zbrane ga občestva.

Jezus hodi z učencema vse do večera, dokler se ne zvečer in se je treba na poti ustaviti. Povabita ga, naj večerja z njima, in pri lomljenju kruha ga prepoznata. Pa vendar se jima izmakne; izgine, onadva pa sta prepričana, da sta srečala vstalega Kristusa, in si rečeta: »Ali ni najino srce gorelo v nama, ko nama je po poti govoril in razlagal Pisma?« (v. 32)

Pri maši je branje Božje besede bistvenega pomena. Oživljanje Božje besede, branje in razlaga je dogajanje, v katerem se ponavzoča sam Kristus. Z njim se ponavzočuje naše odrešenje.

Kristusova navzočnost v Božji besedi

V armenskih cerkvah najdemo vedno evangeliarij na oltarju, ravno tako ima evangeliarij vedno častno mesto pri liturgiji. Nekaj besedil iz izročila Cerkve nam pomaga razumeti, da so cerkveni očetje navzočnosti evangelija in branju Svetega pisma pri evharistiji vedno dajali velik pomen.

Sv. Avguštin pravi: »Evangelij predstavlja Kristusova usta. On kraljuje v nebesih, vendar ne preneha govoriti na zemlji.« (Pridiga 85.1) Sveti Hieronim meni, da pri maši jemo Kristusovo telo pri poslušanju Svetega pisma, podobno kakor jemo Kristusovo telo in pijemo Kristusovo kri v evharistiji sami: »Evangelij imam za Kristusovo telo.« (O Psalmu št. 147) V Germanskem rimskem pontifikalu pa piše: »Bere se evangelij, v katerem Kristus iz lastnih ust govori ljudem [...], da bi evangelij zazvenel v Cerkvi, kot da bi ljudem govoril sam Kristus.«

Poudariti je treba, da berila pri maši ne samo beremo, ampak z branjem oznanjamo, razglāšamo Božjo besedo. Zato je priprava bralcev velikega pomena. Tudi v oznanjeni besedi lahko torej govorimo o »resnični« navzočnosti Kristusa, ki je tam ne le zato, da bi razodeval Očetovo voljo, ampak tudi zato, da bi v nas uresničil skrivnost odrešenja. V dogmatični konstituciji *Dei Verbum* o Božjem razodetju beremo: »Cerkve je od nekdaj častila Sveto pismo kot Kristusovo telo in se nikoli, zlasti pri sveti liturgiji, ni nehala hraniti s kruhom življenja z mize Božje besede in Kristusovega telesa ter ga ponujati vernikom.« (DV 21) Sveto pismo se imenuje »kruh življenja«, tako kot evharistija, in sicer v enotnem in celotnem obhajanju svete maše, ki je miza Božje besede in miza lomljenja kruha.

V Božji besedi je zaklad vere, kajti preko besed prerokov in preko svetih pisateljev nam posreduje sporočilo Svetega Duha (prim. DV 21). Sveto pismo omogoča milost Svetega Duha in nas odpira njegovemu delovanju v našem življenju: tako kot je deloval v srcih ljudi, ki so to besedo zapisali.

Služba pridiganja Cerkve oziroma prvotno oznanilo bi moralo temeljiti na trajni Božji navzočnosti, bližini, ki jo omogočata občestvo Cerkve in Božja beseda skupaj. Oznanjevanje je bistveno vezano na Božjo besedo, ki je na ta način »kruh življenja«, saj verniki najdejo v njej smisel svojega življenja, vere, upanja in ljubezni.

Ko sveti Gregor Veliki govori o tistih, ki pravilno razumejo Božjo besedo in prinašajo sadove svetega življenja, predlaga podobo »nosečnosti«; duše, ki »po Božji ljubezni spočnejo umevanje Besede in dosežejo izpolnitev časa, so pripravljene, da z izkazovanjem del rodijo to umevanje, ki so ga spočele« (Pastoralna pravila III, 24). Podoba »nosečnosti po Besedi« nakazuje čudovito resnico, da se v vsaki duši po Besedi zgodi skrivnostno spočetje po Svetem Duhu, iz katerega se rodijo dela vere. V Frančiškovem Pismu vsem kristjanom najdemo podobno misel, in sicer Frančišek govori o navzočnosti Kristusa v srcu vernika: »Matere smo, kadar njega nosimo v svojem srcu in telesu, po Božji ljubezni ter po čisti in iskreni vesti; rodimo ga s sveto dejavnostjo, ki mora svetiti drugim za zgled.« (I,10)

Božjo besedo je treba vzeti resno

Da bi rodili sadove življenja po veri, je za vsakega izmed nas bistvenega pomena vztrajno prizadevanje, da bi pazljivo poslušali Božjo besedo in jo ohranjali v srcu; na ta način pripravljamo prostor za Kristusovo navzočnost v svojem življenju. Prav je, da si čez teden preberemo vsaj nedeljsko Božjo besedo (iz Svetega pisma ali na spletu) in obnovimo v srcu, kar nam je bilo sporočeno. Predvsem pa je treba vzeti besedo Svetega pisma resno. »Božja beseda je živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca. Ni je namreč stvari, ki bi bila Bogu nevidna. Pred njegovimi očmi je vse razgaljeno in odkrito. Njemu bomo dajali odgovor.« (Heb 4,12–13)

Z vsem srcem se trudimo, da bi preko Cerkve sprejemali Božjo besedo, ohranjali v sebi krepost tega »spočetja« in živeli po njej. Ko poslušamo Božjo besedo pri maši ali pa ko beremo odlomek Svetega pisma, bi si morali vedno postaviti osnovno vprašanje: Kako se to nanaša na moje življenje? Katero misel, katero besedo naj odnesem v svoj vsakdan, da bi po njej oblikoval svoje življenje? Kako naj ta beseda postane moja neprestana molitev? Ohranjajmo besedo v ustih in srcu, pustimo, da nam prode do dna duše in napoji zemljo našega življenja.

Naj nam v tem adventnem času sveti luč Božje besede, luč Božjega razodetja, da bomo v sebi ohranjali upanje, radost in moč in da bomo skozi dolga zimska jutra prišli do jasic, kjer leži novorojeni Zveličar.

Ambon - miza Besede

p. Anton Borovnjak

Ko po vstopu v cerkev s pogledom zaobjamemo svetišče, našo pozornost takoj pritegneta dva temeljna pola prezbitorija, to sta ambon, ki je miza Besede, in oltar, ki je miza daritve. Ta dva liturgična prostora sta med seboj tesno povezana, saj nakazujeta dva dela svete maše: besedno in evharistično bogoslužje. Nasploh je treba povedati, da je bila ena izmed novosti liturgične prenovе tudi v tem, da je Božja beseda znova dobila pomembno mesto v bogoslužju. Na ta način se je, kot pravi Konstitucija o svetem bogoslužju, vernikom bogato pripravila miza Božje besede in so se na široko odprli zakladi Svetega pisma (št. 51). Božja beseda je tako postala sestavni del vsakega bogoslužja, njeno dostojanstvo pa je v cerkvi nakazano tudi s posebnim liturgičnim prostorom, ki ji je namenjen, to je z ambonom.

Ambon izhaja iz tradicije izraelskega ljudstva in njegovega bogoslužja. Po zgledu duhovnika Ezdra, ki je pred zbranim izraelskim ljudstvom prebiral knjigo Mojzesove postave na lesenem odru, ki ga je pripravil (Neh 8,1–6), so judje ob sobotah v sinagogah Božjo besedo brali na povzdignjenem odru oziroma podiju. Od tod tudi poimenovanje **ambon, ki izhaja iz grške besede *anabainein*, kar pomeni vzpenjati se**. Temu je odgovarjala tudi nekdanja arhitekturna zasnova ambona, saj se je bilo nanj treba vzpeti po stopnicah. Papež Inocenc III. (1198–1216) je zapisal, da se diakon vzpne na ambon, da bi oznanjal evangelij v skladu z besedami preroka Izaija: »Povzpni se na visoko goro, znanilka veselja, Sion,

močno povzdigni svoj glas.« (Iz 40,9) Kakor pravi Gospod: »Kar vam pravim v temi, povejte na svetlobi; in kar slišite na uho, oznanite na strehah.« (Mt 10,27)

Iz preprostega lesenega podija, postavljenega proti sredini cerkvene ladje, blizu zbranega občestva, se je ambon kmalu razvil v pomemben arhitekturni element različnih oblik in velikosti, z bogatim okrasjem in ikonografiko. V zgodnjekrščanskih cerkvah sta bila na primer pred prezbitorijem postavljena celo dva ambona, in sicer na desni in levi strani. Ambon na desni strani je bil ponavadi

večji ter namenjen oznanjevanju evangelija in škofovi pridigi, medtem ko je bil ambon na levi strani manjši in namenjen branju beril iz Svetega pisma. Včasih so nad ambonom zgradili tudi ciborij, ki je na poseben način poudarjal vrednost Božje besede, tako kot ciborij nad daritvenim oltarjem poudarja veličino in skrivnostno vrednost evharistije (znane primere ciborijev nad daritvenimi oltarji najdemo v cerkvah sv. Petra v Vatikanu, sv. Pavla zunaj obzidja, sv. Janeza v Lateranu). Ambona pa ne smemo zamenjati s prižnico, ki se je pojavila šele z vzponom beraških redov (Franciškovci, manjši bratje, dominikanci, avguštinci) in je bila namenjena samo pridiganju oziroma katehezi.

Ambon v cerkvi ni samo predmet ali preprost kos pohištva oziroma cerkvene opreme, ampak je pravi liturgični prostor, namenjen oznanjevanju Božje besede. Zato, kot naročajo liturgična navodila, ne more biti zgolj preprosto stojalo, ampak mora biti dostojanstvena tribuna, ki bo že sama po sebi zgovorna, zmožna odmevati Besedo, tudi ko tam ne bo nikogar, ki bi jo oznanjeval. Ambon mora vedno razodevati vzvišenost Besede, kajti vsakič, ko je ta oznanjena, postane vedno znova kraj Kristusove resnične navzočnosti. Verjetno vsem znani milanski kardinal Carlo Maria Martini je nekoč dejal, da je ambon, ki je zgolj preprost govorniški pult, žalitev za dostojanstvo Božje besede. Čast ambona torej narekuje, da le-ta ni prostor, ki bi bil namenjen branju raznih oznanil, takšnih ali drugačnih govorov, ni prostor za napovedovanje ob

morebitnih koncertih, ki potekajo v cerkvi, in še bi lahko naštevali. Ambon ni prostor človeške besede, ampak je prostor za Božjo besedo, zato tja stopa samo služabnik Besede (bralec, psalmist, diakon, mašnik in škof). V prvih stoletjih Cerkve so se dostojanstva tega liturgičnega prostora tako zelo zavedali, da je laodicejski koncil leta 371 tistim, ki niso bili poučeni v branju Božje besede, celo prepovedal, da bi stopali za ambon.

Beseda, ki se oznanja z ambona, tako ni samo še ena izmed mnogih besed v hrupni množici današnje družbe, ampak je živa Božja beseda. Je Beseda, ki potem ko je oznanjena, deluje, se uresničuje, izpolnjuje, oblikuje zgodovino in vabi k posnemanju. Kajti kot beremo v knjigi preroka Izaija (55,1): »Takó je z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha, temveč bo storila, kar sem hotel, in uspela v tem, za kar sem jo poslal.« Ta Beseda je namreč sam Jezus – Božja beseda, ki zbira okrog sebe svoje učence in nam razlaga Pisma. Zato je Božja beseda in z njo ambon znamenje in razlog za veselje tako tistih, ki oznanjajo, kot tistih, ki poslušajo. Gre namreč za navdušujoče oznanilo, za velikonočno oznanilo, ki človeštvu vrača upanje na novo življenje, ki ne pozna večera. Zato je tradicija in teologija v ambonu vedno videla prostorsko ikono (medtem ko je nedelja časovna ikona) Kristusovega vstajenja. Na ambonu Cerkev oznanja Besedo evangelija – Besedo Vstalega, zato je ambon prostor, kjer se oznanja Gospodovo vstajenje, kajti vsa vsebina Svetega pisma (kot tudi vsakega bogoslužja) je Kristus in njegova velikonočna skrivnost, ki je vrhunec celotne zgodovine odrešenja. Glede na zgoraj povedano lahko torej rečemo, da je ambon na skrivnosten način spomenik Kristusovega vstajenja (*monumentum resurrectionis*), tako kot je bil prazen grob znamenje vstalega Kristusa. Tako kot je angel odvalil kamen od groba in sedel nanj ter ženam pokazal, da je grob prazen in da je Gospod vstal (Mt 28,1–7), tudi služabnik Besede vsakič, ko stopi za ambon, postane glasnik tega oznanila: »Ni ga tukaj. Obujen je bil, kakor je rekel.« (Mt 28,6)

Tesno povezan s tem oznanilom je še eden izmed simbolov, ki še posebej v velikonočnem času ne sme manjkati ob ambonu, to je velikonočna sveča, ki je prav tako znamenje vstalega Gospoda. Amalarij iz Metza je simboliko velikonočne sveče primerjal z ognjenim stebrom, ki je judovskemu ljudstvu ob izhodu iz Egipta ponoči svetil in jim kazal pot v svobodo (2 Mz 13,21): »Tako kot je ognjeni steber bil pred Izraelovimi sinovi, preden so prečkali Rdeče morje, je velikonočna sveča naš steber pred nami in našimi katehumeni. Svetloba, ki jo oddaja, pomeni luč samega Kristusa, po katerem je tudi sedanja noč razsvetljena z milostjo vstajenja.« Ko velikonočni sveči sledimo v cerkev, se moramo spomniti na Jezusove besede: »Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, temveč bo imel luč življenja.« (Jn 8,12) Ambon in velikonočna sveča ob njem sta tako podoba, da je Gospod s svojo Besedo naš vodnik v življenju, kajti »tvoja Beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi« (Ps 119,105).

Oznanjajmo Božjo besedo s petjem!

Cecilija Oblonšek

Čeprav katoliška liturgija s svojimi liturgičnimi knjigami na večini mest priporoča in predvideva prepevanje Božje besede, pri čemer so v veliki večini besedila psalmov, pa je spev med berili znotraj svete maše še posebej namenjen temu poslanstvu: pojoč oznaniti Božjo besedo. Liturgična knjiga lekcionar (knjiga beril in evangelijev), ki je na novo nastala po zadnjem koncilu, predvideva del besednega bogoslužja, ki je prvenstveno namenjen petju in »spodbuja premišljevanje Božje besede« (RMU 61). Seveda je bil že prej na tem mestu t. i. stopniški spev, ki je imel to vlogo, nove liturgične knjige pa so vpeljale nov način prepevanja psalma na tem mestu.

Psalmi, vez s tistimi pred nami in poroštvo večnosti

Molitev s Svetim pismom v vsakem času gradi občestvo potujoče Cerkve, ki potuje proti nebesom, trpeče

Cerkve, ki potrebuje naše molitve (verni, ki so v vich), in poveljane Cerkve, ki nas pričakuje v Božji slavi. Prav prepevanje psalmov, tudi s koralnimi melodijami, nam daje edinstveno izkušnjo občestvenosti – izkušnjo občestvene povezanosti vernikov današnjega časa z vero naših prednikov, ki so pred stoletji molili in prepevali ista

besedila in iste melodije. Ker pa smo tudi skupnost vernih, ki želi ta konkretni čas in prostor posvečevati z Božjo navzočnostjo, je prav, da Božjo besedo prepevamo tudi z melodijami, vzniklimi v svojem kulturnem okolju.

V Sloveniji je praksa prepevanja psalmov znotraj evharistije žal pogosto spregledana in jo prepogosto nadomesti ljudska/zborovska pesem, ki je nadvse dragocena, ne sme pa nadomestiti prepevanja Božje besede, kjer je to izrecno pred-

videno. In prav spev med berili je razumljen kot del besednega bogoslužja, ki ga oznanimo po prvem ali edinem berilu (pri mašah na delovnike) in je prvenstveno predviden za petje, a ne petje česarkoli, ampak speva, ki ga predvideva liturgična knjiga, lekcionar. Ponekod sploh ne poznajo petja speva med berili in žal na tem mestu uporabljajo kar prepevanje katerekoli pobožne pesmi, drugod psalm prebere kar bralec berila (kar je vsekakor bolje kot petje neke pesmi), pojavljajo pa se tudi druge oblike petja speva med berili. Ponekod spev med berili hvalevredno vsako nedeljo poje župnijski zbor, vendar ne vključuje občestva v sodelovanje pri odpevu, drugod pojejo otroški zbori razne parafraze, kar se pri redni nedeljski maši ne predvideva. Ponekod pa zablesti spev med berili v svoji polnosti na t. i. rezponzorialni način (kot ga vselej predvideva lekcionar), tako da občestvo poje odpev (lahko tudi skupaj s pevskim zborom), kiti-ce psalma pa bodisi psalmist (v idealnih okoliščinah pri ambonu, sicer pa na pevskem koru) bodisi pevski zbor.

Služba psalmista

Osnovno poslanstvo Cerkve je sporočiti veselo novico Jezusa Kristusa! Gospod po apostolih namreč pravi vsem nam: »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!« (Mr 16,15) Vsak kristjan pri krstu prejme poslanstvo biti oznanjevalec, a med liturgičnimi službami v Cerkvi je ena, ki oznanjevalca usposablja, da s pomočjo péte Božje besede postaja učinkovit oznanjevalec najprej svojim bratom in sestrām v župnijskem občestvu in nato skupaj z njimi celotnemu stvarstvu. Vloga psalmista je prava liturgična služba, za katero Cerkve predvideva, da jo opravlja tisti, ki zna »peti psalme

in tudi zmore dobro izgovarjati in govoriti« (RMu 102). Pomembno je, da vsak cerkveni glasbenik ozavešči, kako veliko odgovornost ima tisti, ki oznani berilni spev, čigar ime – spev – jasno označuje, da je namenjen prav petju. Če bi namreč to »svetopisemsko pesmarico« nadomeščali s poljubnimi pesmimi z duhovno vsebino, bi prisotne vernike prikrajšali za vsebino Božje besede, iz katere svoja besedila črpa vsa liturgija, ki je *culmen et fons*, vrhunec in izvir vsega krščanskega življenja (C 11).

Psalmist je pri bogoslužju oznanjevalec Božje besede iz »čiste studenčnice«, ne v njeni parafrazirani oz. prepesnjeni obliki, ampak v formi, ki jo predvideva naše bogoslužje v liturgičnih knjigah (lekcionar, obredniki, gradual). Vloga psalmista je vsekakor permanentna in pomembna liturgična služba, saj nam spev med berili prinaša lekcionar za vsako sveto mašo. Predvideno je, da psalmist psalm oznani pri ambonu, ki je miza Božje besede.

Kako oznanimo spev med berili

Spevi med berili so po svoji liturgični naravi predvideni za petje v rezponzorialni obliki, torej z odpevanjem občestva in s kiticami, ki jih poje solist (psalmist ali celoten pevski zbor). Nekateri odpevi se lahko pojejo tudi v zborovskem večglasju, vendar je ob tem vselej zaželeno, da občestvo pripeva osnovno (sopransko) melodijo, kot takšno obliko sodelovanja predvideva bogoslužje. Ljudem v cerkvi je treba omogočiti, da odpev »odgovarjajo« oni, kar jim olajšamo tudi s tem, da prvič odpev zapojemo dvakrat. S tem ljudstvo z Božjo besedo odgovori in se odzove na Besedo, ki jo je slišalo v berilu.

Ker ima spev med berili med vsemi pétimi deli bogoslužja specifično in posebno mesto, se moramo zavdati, da ga je treba peti v celoti, torej z vsemi kiticami, ki jih bogoslužje predvodi v knjigi beril (lekcionarju); ne krajšamo jih (ne izločamo kitic), kot ne krajšamo berila ali evangelija.

Če pevski zbor ali psalmist ne pozna uglasbitve psalma, ki je predviden, se lahko psalm menja z enim od psalmov, ki so pripravljeni za določene liturgične dobe (najdemo jih na koncu knjige beril, pod poglavjem Skupna besedila), seveda vsebini primerno, nikakor pa ne sme psalm nadomestiti katerakoli pesem, ki ni uglasbena Božja beseda. Tudi prepesnjene uglasbitve na tem mestu niso predvidene (npr. mladinske pesmi, ki so prirejene »po psalmu xy«), ampak se psalm oznani, kot je predviden v liturgični knjigi. Tudi pri raznih mladinskih mašah se trudimo, da bo ta del bogoslužja oznanjen z ambona in na način, kot ga predvideva lekcionar. Ena od pogostih poenostavitve je petje zgolj odpeva in nato branje kitic, kar je možno, a je bolje, če nam uspe, da pojemo celoten spev.

Ne glede na možne prilagoditve pa je idealna oblika oznanila speva med berili, če spoštujemo in oznamimo predvideni psalm, ker se vselej vsebinsko povezuje z berili, ki se berejo. Za nedeljska bogoslužja smo nedavno dobili zbirko, ki prinaša prav vse uglasbitve nedeljskih psalmov v preprosti in dosegljivi obliki izpod peresa skladateljice Katarine Vidmar in jih je mogoče peti skupaj z ljudmi, seveda pa imamo precejšnjo zbirko uglasbitev skladateljev, ki so te preproste speve skladali vse od 70. let naprej, ko smo dobili nove knjige.

Iz teorije v prakso

Prepričana sem, da lahko prav vsaka župnija najde nekoga, ki je pripravljen opravljati službo psalmista. Pri napevih psalmov je dragoceno, da niso težki za izvajanje, ampak so enostavni, v duhu »plemenite preprostosti«, ki bi jo morala naša liturgija odsevati. Tako preprosti so zato, da so dosegljivi v prav vsaki situaciji: ko imamo pevski zbor ali ko imamo »samo« predpevca, ki začne peti ljudske pesmi in bi se lahko usposobil tudi za oznanilo psalma. Prav enostavnost napevov omogoča učenje iz tedna v teden, saj ima vsaka nedelja predviden drug psalm, glasbena skromnost napevov pa je več kot smiselna tudi zato, ker tako glasba ne zasenči Božje besede, ki naj zasije v vsej svoji moči. Zato se napeve res lahko nauči vsak notno pismen pevec, poleg tega imamo danes na Youtubeu na voljo veliko posnetkov teh psalmov, kar še poenostavi učenje.

Iz ušes v srce, iz srca v roke

Pripravil p. Milan Kos

Papež Frančišek je med splošno avdienco januarja 2018 razlagal besedno bogoslužje. V ospredje je postavil branje in poslušanje Božje besede, kar je pogovor med Bogom in njegovim ljudstvom. Poudaril je, da Božja beseda začne svojo pot v ušesih, jo nadaljuje v srcu, iz srca pa mora preiti v naše roke.

Po Božji besedi govori sam Bog

Besedno bogoslužje je bistveni del maše, saj se verniki zberejo ravno zato, da bi slišali, kaj je Bog storil in še namerava storiti za nas. To je izkušnja, ki se zgodi, neposredno. »Kadar se v Cerkvi bere Sveto pismo, Bog sam govori svojemu ljudstvu in Kristus, ki je navzoč v svoji

besedi, oznanja evangelij,« je dejal papež Frančišek. Ko se bere Božja beseda, moramo poslušati in odpreti srce, kajti govori nam sam Bog; takrat ne moremo misliti na nekaj drugega.

Pri besednem bogoslužju namreč strani Svetega pisma ne hajo biti samo neko besedilo in postanejo »živa beseda, ki jo izgovarja sam Bog«. Bog nam govori po tem, kar se bere, in se obrača na nas, ki poslušamo z vero. »Duh, ki je govoril po prerokih in je navdihnil svete pisce, stori, da Božja beseda v srcih zares naredi to, kar od-

meva v naših ušesih. Bog govori in mi poslušamo, da bi potem lahko postavili v prakso, kar smo slišali,« je dejal. Za poslušanje Božje besede je treba imeti odprto srce, da bi besedo sprejeli v srcu. Poslušanje je zelo pomembno, je poudaril papež. Včasih morda ne razumemo dobro, ker so berila nekoliko težja. A Bog nam prav tako govori, samo na drugačen način.

Gostija, ki hrani naše duhovno življenje

Po papeževih besedah je poslušanje Boga za nas potreba. Gre za življenjsko vprašanje. Na to nas spominja misel, da človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz Božjih ust (glej Mt 4,4). Božja beseda nam daje življenje. »V tem smislu govorimo o besednem bogoslužju kot o gostiji, ki jo Gospod pripravlja, da bi nahranil naše duhovno življenje. Bogoslužna gostija je obilna. Na veliko zajema iz zakladov Svetega pisma, tako iz Stare kot iz Nove zaveze.« Pomislimo na bogastvo svetopisemskih beril, ki jih v luči sinoptičnih evangelijev ponujajo trije nedeljski cikli, ki nas spremljajo skozi bogoslužno leto. Papež je na tem mestu želel izpostaviti pomen psalma, katerega namen je spodbuditi premišljevanje o tem, kar smo slišali v predhodnem berilu. Dobro je, če se psalm poje, vsaj odpev. Tudi dnevna berila dajejo veliko hrane krščanskemu življenju.

Spodbujanje cerkvenega občestva

Bogoslužno branje istih beril, s pesmimi, ki povzemajo Sveto pismo, »izraža in spodbuja cerkveno občestvo ter spremlja pot vseh in vsakega,« je poudaril papež. Kot je pojasnil, tako lahko razumemo, zakaj so prepovedane subjektivne izbire kot izpuščanje beril ali njihovo nadomeščanje z nesvetopisemskimi besedili. Te namreč »osiromašijo in ovirajo dialog med Bogom in njegovim ljudstvom v molitvi«. Nasprotno pa poseben položaj ambona in uporaba lekcionarja, dobri bralci in psalmisti ustvarjajo ozračje zbrane tišine.

Vemo, da je Gospodova beseda »nepogrešljiva pomoč, da se ne bi izgubili«. Kakor pravi psalmist: »Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi« (Ps 119,105). Kako bi se lahko lotili svojega zemeljskega romanja, z vsemi napor in preizkušnjami, ne da bi nas redno hranila in razsvetljevala Božja beseda, ki odmeva med bogoslužjem?

Iz ušes v srce, iz srca v roke

Seveda ni dovolj samo poslušati z ušesi, ne da bi pri tem sprejeli v srce semena Božje besede in mu omogočili, da obrodi sad. Papež je spomnil na priliko o sejalcu in različnih posledicah sejanja glede na vrsto, terena' (glej Mr 4,14–20). Delovanje Duha, ki odgovoru daje učinkovitost, potrebuje srca, ki se pustijo obdelovati in gojiti, da bi to, kar slišimo pri maši, prešlo v vsakdanje življenje. Kakor pravi apostol Jakob: »Postanite uresničevalci besede in ne le poslušalci, ki sami sebe varajo« (Jak 1,22). »Božja beseda v nas naredi pot. Poslušamo jo z ušesi, nato gre v srce. Ne ostane v ušesih, priti mora v srce in iz srca priti v roke, v dobra dela. To je pot, ki jo naredi Božja beseda: iz ušes v srce in v roke,« je sklenil katehezo papež Frančišek.

Nagnite uho svojega srca in poslušajte glas Sina Božjega (sv. Frančišek)

Sv. Frančišek Asiški je v Pismu celotnemu redu med drugim zapisal: »Kdor je iz Boga, posluša Božje besede« (Jn 8,47). Zato moramo mi, ki smo še posebej določeni za bogoslužna opravila, ne samo poslušati in delati, kar govori Bog, temveč moramo tudi varovati svete posode in druge bogoslužne predmete, ki vsebujejo njegove svete besede, da bi v sebi poglobljali zavest o veličini našega Stvarnika in o naši nizkosti v njem.

Zaradi tega opominjam vse svoje brate in jih spodbujam v Kristusu, naj – kakor le morejo – častijo napisane Božje besede, kjerkoli jih najdejo. In kolikor se njih tiče, naj jih, če te niso dobro spravljene ali so nespoštljivo razmetane na kakem kraju, zberejo skupaj in s častjo spravljajo, saj počastijo v teh besedah Gospoda samega, ki je te besede govoril. Mnogo reči se namreč »posvečuje z Božjo besedo« (1 Tim 4,5) in z močjo Kristusovih besed se izvršuje oltarni zakrament.

Vstopiti moramo v stalno zaupnost z Božjo besedo

V apostolskem pismu, s katerim je papež Frančišek razglasil nedeljo Božje besede, pravi: Biblija kot Sveto pismo govori o Kristusu in ga oznanja kot tistega, ki mora skozi trpljenje, da vstopi v svojo slavo. Ne le del, temveč celotno Pismo govori o njem. Brez tega besedila sta njegova smrt in vstajenje nedoumljiva. Zato ena izmed

najstarejših izpovedi vere poudarja, da je Kristus »umrl za naše grehe, kakor je v Pismih. Pokopan je bil in tretji dan je bil obujen, kakor je v Pismih. Prikazal se je Kefu« (1 Kor 15,3–5). Ker Pismo govori o Kristusu, nam omogoča verovanje, da njegova smrt in vstajenje ne pripadata mitologiji, temveč zgodovini; nahajata se v središču vere njegovih učencev.

Povezava med Svetim pismom in vero vernikov je globoka. Ker vera prihaja iz poslušanja, poslušanje pa je osredotočeno na Kristusovo besedo (prim. Rim 10,17), povabilo, ki iz tega izvira, poudarja nujnost in pomembnost, ki ju morajo verniki nameniti poslušanju Gospodove besede tako v bogoslužnem dejanju kot v osebni molitvi in premišljevanju.

Potovanje Vstalega z učencema v Emavs se zaključi z večerjo. Skrivnostni Popotnik sprejme vztrajno prošnjo, s katero se nanj obrača dvojica: »Ostani z nama, kajti proti večeru gre in dan se je že nagnil« (Lk 24,29). Sedejo k mizi, Jezus vzame kruh, ga blagoslovi, razlomi in jima ga da. V tistem trenutku se jima odprejo oči in ga spoznata (prim. v. 31).

Iz tega prizora spoznamo, kako neločljiva je povezanost med Svetim pismom in evharistijo. Drugi vatikanski koncil uči: »Cerkve je Sveto pismo vedno spoštovala kot Gospodovo telo samo; saj, posebno v svetem bogoslužju, z mize Božje besede in Kristusovega telesa neprenehoma jemlje kruh življenja in ga daje na voljo vernikom« (Dei Verbum, 21).

Stalno srečevanje s Svetim pismom in obhajanje evharistije omogočita prepoznavanje med ljudmi, ki pripadajo drug drugemu. Kot kristjani smo eno samo ljudstvo, ki potuje skozi zgodovino; močni smo zaradi Gospodove prisotnosti med nami, ki nam govori in nas hrani. Dan, posvečen Svetemu pismu, ni enkrat letno, ampak enkrat za celotno leto, saj je za nas nujno, da postanemo domači in tesno povezani s Svetim pismom in Vstalim, ki ne neha lomiti Besede in Kruha v skupnosti verujočih. Vstopiti moramo v stalno zaupnost s Svetim pismom, saj sicer srce ostane hladno, oči ostanejo zaprte, prizadete, v neštetih oblikah slepote.

Božja beseda je orodje za presojanje misli in vzgibov srca (Heb 4,12)

Matjaž Celarc

Naše življenje je prežeto z besedami. Besede so orodje, s katerim vstopamo v svet. Ko besede povezujemo v stavke in pripovedi, oblikujemo komunikacijo in tako gradimo odnose ter svoje razumevanje sebe, sveta in Boga. Pravzaprav nam je že ob rojstvu podarjen prostor, čas in temeljni odnosi kot pripovedni okvir naše življenjske zgodbe. Vendar bodo za naše življenje ključno vlogo odigrale pripovedi, s katerimi se bomo hranili in ki jih bomo soustvarjali. Te pripovedi postajajo gradniki naše zgodbe in tako smisla našega življenja.

Podobno velja za skupnost vernikov, ki se hrani z Besedo in živi iz nje. Božja beseda hrani in oblikuje skupnost vernikov, kar potrjujejo že zgodnji zapisi Cerkve. Krščanska skupnost se je od vsega začetka zbirala k evharistiji, poslušala in premišljevala Božjo Besedo ter ob njej prepoznavala Božjo navzočnost, kot to prikazuje sveti Justin (1 Apol 66–67).

Moč Besede, ki oblikuje življenje posameznika in skupnosti, se razodeva preko treh razsežnosti: (1) Beseda,

ki oblikuje skupnost, (2) Beseda, ki je učinkovita, in (3) Beseda, ki prinaša novo življenje.

Beseda v življenju skupnosti

V času vrnitve iz babilonskega suženjstva v prvi polovici 6. stoletja pr. Kr., ko je bilo izraelsko ljudstvo razkropljeno in preizkušano, so se zbirali ob poslušanju in razlagi Božje besede. S tem so odkrivali, kako jih Bog spremlja, kar jim je prinašalo notranji mir in veselje (Neh 8,1–12).

in življenje v polnosti (Gal 5,1). Božja beseda je orodje za presojanje misli in vzgibov srca (Heb 4,12), saj vzgaja tako, da človeka pripravi za dobra dela in mu pomaga postajati bolj celosten (1 Tim 3,16–17).

Beseda, ki daje novo življenje

Bog je Beseda, ki ustvarja in daje življenje (Jn 1,1–4). Bog kot ljubitelj življenja vse ustvarja in ohranja po svoji Besedi (Mdr 11,21–26). Zato

Podobno držo opazimo tudi pri Jezusovi skupnosti ob binkoštnem prazniku, ko jim Jezus od Očeta pošilja Svetega Duha, obljubljeno Moč z višave (Apd 1,8). Sveti Duh jih povezuje in jih opogumi, da pričujejo o velikih Božjih delih. Njihova povezanost v vsakdanjem življenju in ob lomljenju kruha se hrani z naukom apostolov ter s skupnimi molitvami (Apd 2,42). Peter in apostoli razlagajo dogodke v luči Božje besede. Tako skupnost spoznava svojo identiteto, svoj smisel in svoje poslanstvo. Ne glede na preizkušnje skupnost izkuša rast zaradi moči Božje besede (Apd 4,30–31). Jezusova skupnost razume, da je v življenju vsaka stvar, tudi preizkušnja in trpljenje, smiselna, če je umeščena v odnos z Bogom. Še več, Bog sam nas išče in nas v svoji ljubezni ne prepusti samim sebi. Tako tudi apostol Pavel zatrjuje Rimljanom, da nas nič – ne stiska ne preganjanje – ne more ločiti od Božje ljubezni v Jezusu Kristusu (Rim 8,31–39).

Blagoslavljanje in hvaljenje prežemata tudi nebeško svetišče, kjer starešine in množica 144.000 slavijo Jagnje. Zaznamovani so z Božjim pečatom, znamenjem ljubezni, saj so svoje življenjsko dostojanstvo – svoja oblačila – očistili in umili v Jagnjetovi krvi (Raz 5,6–14; 7,1–17).

Beseda, ki je učinkovita

Božja beseda hrani skupnost, da zmorejo verniki stopiti iz cone udobja ter sočutno pristopiti k drugemu. Božja beseda človeka spreminja, kot to vidimo na liku Abrahama, ki prisluhne Božji besedi ter sprejme drugačno upanje – vero in zaupanje v Boga, kar v človeku umirja naraven strah za preživetje (Rim 4,18).

Božja beseda ostaja večna (Ps 119,89), zato vsebuje dimenzijo trdnosti, zvestobe in učinkovitosti. Zato Izaija Božjo besedo primerja z dejavnostjo in učinkovitostjo dežja in snega, ki se ne vračata, ne da bi zemljo napojila in jo naredila rodovitno (Iz 55,10–11). Tako Božja beseda presega omejenost človeških besed, saj s svojo močjo preustvarja in osvobaja za življenje. Božja beseda ne prinaša lažnih obljub, temveč Božji klic k življenju (2 Pt 1,16–21), saj edino Bog osvobaja za resnično svobodo

nas Bog vabi, da ne izgublamo moči za to, kar ne nasiti, temveč prisluhnemo Njegovi besedi in vstopimo v odnos, ki prinaša življenje (Iz 55,1–3). Če se je nekdaj Bog razodeval po prerokih, nam je zdaj spregovoril po Sinu (Heb 1,1–3), po Besedi, ki je svoje bivališče postavila sredi naših besed in naših življenjskih zgodb (Jn 1,14). Jezus hrani množice (Jn 6,1–15) in razodeva, da daje svoje življenje za naše večno življenje (Jn 6,50–58). Njegova ljubezen nas vabi k življenju v polnosti (Jn 10,10–15).

Jezusova skupnost vstopa v to novo življenje s tem, ko sprejema Besedo, se da krstiti v Jezusovo ime ter zaživi v moči Duha (Apd 2,38–41). Novo življenje pomeni, da je Božja ljubezen po Svetem Duhu izlita v srca vernikov kot upanje večnosti (Rim 5,1–5). Vernik v svojem življenju upodablja Kristusa (Gal 2,20), medtem ko se skupnost vernikov v raznolikosti darov usmerja k polnosti Kristusovega življenja (Ef 4,11–16).

Naše življenje je prežeto z besedami – z besedami, ki jim prisluhnemo in jih soustvarjamo, z njimi oblikujemo svoj svet. Med vsemi besedami je Božja beseda tista, ki daje smisel, oblikuje skupnost in nas vodi k novemu življenju v Kristusu. Z mize Besede se oznanja tisto, kar se uresničuje v evharistiji – Božja ljubezen in klic k življenju v polnosti. Ob tej Besedi in tej hrani prejemamo moč, da postajamo orodje Božje ljubezni in živimo kot Njegova skupnost.

Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake Božje besede

s. M. Celina

Sv. Frančišek je zelo cenil Božjo besedo. Zanj je bila nepogrešljiva duhovna hrana za življenje. Zelo je spoštoval Gospodovo ime in njegove napisane besede.

Tudi sv. Klaro zaznamuje temeljito poznavanje Svetega pisma, kar izžarevajo njeni spisi. Kakor sv. Frančišek je tudi ona izbrala zase in za sestre življenje po evangeliju ter hojo za ubogim in križanim Ženinom, Učiteljem in Odrešenikom. Ni bila samo poznavalka Božje besede in priča evangelija, ampak »živeči evangelij«. Nenehno je premišljevala o Božji dobroti in živila v duhu blagrov. Bila je živa podoba Božje Matere, prve in največje uredničevalke evangelija. Sestre je spodbujala, naj nadvse hrepenijo, da bodo imele Gospodovega duha in njegovo sveto dejavnost, in se držijo uboštva v vsem, kajti »če kdo ljubi časne stvari, izgubi sadove ljubezni«.

Evangeljska pot služenja Cerkvi je pot darovanja, ki jo krepcata miza Božje besede in miza evharističnega kruha, dva stebra molitve in korenitega življenja v uboštvi, skritosti in klavzuri. Z Božjo besedo, to je z molitvijo

brevirja, začenjamo in končujemo vsak dan, da bi se tako k Bogu dvigale večne hvalnice. Ob tem pazimo na zbrano, jasno in ubrano izgovarjanje besed, da bi čim bolj približale srca Gospodu. Premišljevanje Božje besede nas spremlja tudi čez dan.

Blažena klarisa Marija Angela Astorch (16. stol.) je bila mistikinja bogoslužne molitve. Molitev brevirja je naravnavala njeno notranje življenje. »Medtem ko smo pele psalme, sem uživala velik notranji mir. Prejela sem veliko notranjih razsvetljenj o pomenu besedil in vrstic. Vse to me je ohranjalo združeno z Bogom in spodbujalo k vedno večji ljubezni in hvaležnosti do Njega.« Po Svetem pismu jo je resnično poučeval Sveti Duh in jo vodil h globokemu umevanju Božje besede. »Včasih zadošča že ena vrstica iz psalma, en odpev, da se moja duša zamakne, kakor da bi letela,« je govorila.

Sama sem že v mladosti rada odpirala Sveto pismo. Velikokrat so se mi razodele naravnost ključne besede, ki so me usmerjale na življenjski poti in me slednjič pripeljale do vrat klariškega samostana. Odločilna spodbuda mi je bila dana prav takrat, ko sem odhajala od doma. Prikradel se je dvom in nastopila je negotovost. Prosila sem za pomoč Svetega Duha in tresoč se odprla Sveto pismo. Prebrala sem vrstice iz Janezovega evangelija in odgovor me je presunil: »On mora rasti, jaz pa se manjšati.« (Jn 3, 30) Dobila sem jasno vzpodbudo in pogum za nov korak.

Poslušanje, premišljevanje in udejanjanje Božje besede je povabilo za vsakega kristjana in je v blagoslov vsej Cerkvi. Sveto pismo odkriva bogastvo resnice o Bogu in človeku ter daje prave smernice za vsakdanje življenje.

Naj nam bo Kristus, učlovečena Božja beseda, »Pot, Resnica in Življenje«. On, ki vse prav dela in vse dela novo, naj kraljuje v vsaki krščanski družini, v vsaki redovni in župnijski skupnosti, v vsakem narodu. On more narediti nova srca in po svoji besedi zgraditi Božje kraljestvo miru in ljubezni med nami.

Vsi smo poklicani k oznanjanju Božje besede

Pogovarjala se je Doroteja Emeršič

Pogovor s pripravnikom na stalni diakonat Tonetom Horvatom in ženo Cvetko

Uvod v tokratni pogovor bo malo daljši. Vemo, da v Cerkvi obstajajo tri stopnje službenega duhovništva: diakonska, duhovniška in škofovska služba. Skozi zgodovino se je diakonat kot samostojna služba skorajda izgubil in postal le predstopnja duhovniškega posvečenja. Vendar ga tako ne smemo razumeti. Drugi vatikanski koncil je ponovno osvetlil diakonat kot samostojno in stalno hierarhično stopnjo, da bi sodobna Cerkev postajala vedno bolj podobna cvetočim krščanskim skupnostim prvih stoletij (navedek s spletne strani Centra za duhovne poklice, 26. 11. 2024).

V Sloveniji se vedno pogosteje srečujemo s poklicem stalnega diakona: ob oltarju poleg duhovnika vidimo moža v beli albi in s štolo, ki viši preko leve rame čez prsi in na desno stran telesa, kjer je speta, ali v liturgičnem oblačilu, ki je podobno mašnemu plašču, a to ni (t. i. dalmatika). Morda ne vemo prav točno, kdo so ti možje. V pogovoru, ki sledi, bomo v soglasju s temo te številke (MIZA BESEDE) spoznali, kako poteka priprava na službo stalnega diakona ter katere značilnosti in dileme prinaša.

Cvetka in Tone Horvat domujeta v hiši na hribu blizu Šentjurja. Iz dnevne sobe se odpira čudovit razgled na Boč in dolino (Šentjurčani ji rečejo Gandeš) pod njimi. Tone je zaposlen na Agenciji za kmetijske trge in dela v službi za kontrolo ter obiskuje kmetijska gospodarstva. Cvetka pa je pravnica in opravlja delo višje sodnice na Upravnem sodišču v Celju.

Tisti dan, ko smo bili dogovorjeni za pogovor, se je še držal prvi letošnji sneg, ravno dovolj ga je bilo, da so se njihovi otroci in moji vnuki zapodili na sanke, mi pa smo imeli mir in čas za pogovor. Pridružila sta se jim še sosedova fantiča in lahko si predstavljate, kako je zaživelo, ko se je vsa ta radostna mladež vrnila domov. O njuni gostoljubnosti smo se lahko prepričali za mizo, ki so jo obkrožila lačna usta. Ni bilo konca veselega čebljanja! Počutila sem se, kot da sem na nebeški gostiji, kjer so vsi prijazni drug z drugim, ničesar ne manjka, samo čas je hitro tekkel in noč se je približala. Še zdaj pa v meni sije topel plamen njune ljubezni in prijazna medsebojna naklonjenost otrok. Čeravno so med njimi najstniki in že skoraj odrasli mladi ljudje, jim ni bilo odveč ukvarjati se s sosedovimi in našimi malčki. Hvala vam, Horvatovi, pričujete z deli!

Pa gremo na delo: Tone in Cvetka, predstavita, prosim, svoji družini, korenine, iz katerih rasteta, kaj so vama dale, s kakšno dediščino hodita skozi življenje?

Tone: Prihajam iz župnije svetega Vida pri Ptuj, od vsega začetka sem bil povezan s patri minoriti. Spomnim se, kako sem si želel, da bi me patri povabili v ministrantske

vrste, in kako sem bil srečen, ko se je to zgodilo. Doma smo bili tradicionalno verni, nismo pa globlje doživljali duhovnosti. Z mladinsko skupino pri Sv. Vidu smo hodili ne izlete, imeli smo tudi redna mladinska srečanja. Nekoč smo šli v planine v bližini Svec na avstrijskem Koroškem. Z nami je bila tudi študentka teologije. Pri-povedovala nam je o svojem študiju in sem se zelo navdušil, da bi to študiral tudi jaz. Ker sem imel zaključeno samo poklicno šolo brez mature, sem moral za vstop v študijski proces opraviti pripravljalni letnik, ki je potekal v Mariboru. Nisem nameraval postati duhovnik, samo študij me je zanimal, čeravno so morda nekateri mislili drugače. Prvo leto sem stanoval v župnišču v Sostrem, skupaj z minoritskimi bogoslovci. Tisto leto sem na novoletnem taizejskem srečanju mladih v Parizu spoznal Cvetko, ki je zdaj moja žena, in tam se je začela najina skupna pot, leta 1994/1995. Letos ob novem letu bova torej proslavila 30-letnico poznanstva.

Cvetka: V zadnjem času sem že večkrat govorila o svoji družini in ob tem vedno bolj spoznavam, kako me je Bog vodil v življenje. Prihajam iz družine, kjer smo trije otroci.

Ko smo bili stari eno, dve in tri leta, sta se starša ločila in nas je odpeljala mama, ki je šla živet nazaj k babici. Oče se očitno s tem ni strinjal. Bilo je kar burno: spomnim se, da je oče nekega dne prišel k babici, ko so bili odrasli zdoma, in me je enostavno odpeljal, ugrabil. Odpeljal me je k sebi domov, a je zvečer prišla policija in CSD, mama in so me odpeljali nazaj. Velikokrat smo se selili, živeli smo skupaj z mamino sestro in babico, enkrat so nas izselili celo z izvršbo. Pri babici smo delali na kmetiji, vsak večer pa smo redno molili rožni venec z radiem Vatikan. Pozneje sem postala ministrantka, obiskovala sem pevski zbor, bila sem tudi animatorka. V letih upornišтва sva s sestro celo pobegnili od doma. V srednjo šolo sem hodila na Ravnah na Koroškem. Moja predstava družine je bila v tistem času kaj nenavadna: predstavljala sem si, da bom imela enega otroka, nikoli pa si nisem mislila, da bom imela moža. To ni spadalo v moj koncept. Ko sem začela hoditi v mladinsko skupino, so se zadeve začele spreminjati. Pri sedemnajstih sem se udeležila taizejskega srečanja v Parizu, tam sem srečala Toneta in ... tam se je začela najina skupna pot (smeh). Ko sva se s Tonetom spoznala, sem hitro pozabila na mladostne sklepe, spremenila se je tudi moja predstava družine, tako da sva poročena že 22 let in imava štiri otroke. Najstarejša Eva je študentka, dvojčka Gašper in Vid sta dijaka športne gimnazije, Adam pa hodi v sedmi razred.

Ko sva se leta 2002 poročila, sva se dogovorila s patri minoriti, da bova živela v Sostrem, v hiši blizu samostana. Tam sva živela tri leta. Že prej sva si bila zelo blizu s patri minoriti, pozneje smo se povezali še bolj. Udeleževala sva se tudi mladinskih srečanj, romanja v Assisi, na Poljsko ... Kolesarili smo tudi po Sloveniji. Posebej sva bila povezana z bratom Brankom Likarjem, samostanskim bratom, ki je bil tudi gvardijan samostanske skupnosti in izvrsten duhovni spremljevalec. O duhovnem spremljanju je napisal tudi knjigo. Takrat se je začela njegova bolezen, ki se je kmalu končala z njegovim odhodom v večnost. V začetku smo bili zelo optimistični, da se bo drugače končalo. Večkrat smo šli skupaj na sprehod, ko je bil pa že zelo oslabel, smo si dopisovali po mailu. Povedal nama je, da mu je bilo takrat, ko je bil v Zambiji, razodeto, da bo mlad zbolel in umrl. Vse to dogajanje naju je zelo zaznamovalo in njegova duhovna globina naju spremlja še zdaj. Ob vseh svojih kvalitetah je bil zelo preprost in ni ničesar vsiljeval.

Kot sem lahko razbrala iz vajinih besed, vaju je sveti Frančišek vseskozi nagovarjal, najprej po bratih minoritih, potem tudi neposredno ob romanjih v Assisi. Kako so vaju zaznamovala romanja v Assisi, kjer se tako živo čuti njegov duh?

Tone: v Assisi sem romal že takrat, ko še nisem poznal Cvetke. Frančišek me je prevzel: njegov način življenja, druženje z gobavcem, kako so se mu pridruževali bratje ... Navduševala me je njegova odločitev za nov način življenja, kako je radikalno prekinil s starim človekom,

navezanim na radosti tega sveta. Tudi zdaj ga želim posnemati v njegovi duhovni držji, predvsem v njegovi ponižnosti, preprostosti. On je moj nedosegljivi ideal, vzgled, ki se mu želim približati. To mi sicer ne uspeva vedno, gotovo pa je, da je bil vedno tisti, s pomočjo katerega sem poglobljaj svoje duhovno življenje. Zelo rad in veliko se mu priporočam v svojih molitvah. Ne vem pa, zakaj še nismo naših otrok peljali v Assisi, pod šotore, da bi v polnosti doživeli lepoto njegove duhovnosti. Fantje so skavti in poznajo ta način življenja, ampak v povezanosti s Frančiškom pa še ne. Upam, da bo še priložnost za to.

Tone, ti si v procesu priprave na prejem stalnega diakonata. Od kod je prišla pobuda za ta korak, kako si se odločil in kako poteka priprava?

Tone: Misel na stalni diakonat se je začela porajati v meni že pred nekaj leti. Nekoč sva se pogovarjala s p. Tarzicijem Kolenkom in sem mu razodel, o čem razmišljam. Bil je zelo navdušen in vesel, obljubil je, da bo molil v ta namen, in me spodbujal, naj vztrajam na tej poti. Zdaj, ko se je tako nenadoma poslovil (umrl je 30. septembra letos zaradi srčnega zastoja po sveti maši med srečanjem Frančiškovega svetnega reda v Nazarjah), sem prepričan, da me spremlja kot priprošnjik v nebesih. Vse skupaj je kar nekaj let zorelo, dokler nisem povedal sedanjemu šentjurskemu župniku Mitji Markoviču, ki je bil tudi navdušen. Sporočil je škofu in zadeva je stekla. Pri pisanju prošnje za sprejem v leto razločevanja je morala dati pisno soglasje tudi žena, da se strinja in da me podpira na tej poti, sicer se ne bi mogel vključiti v proces priprave. Oblikovanje za stalnega diakona poteka v Mariboru in v Ljubljani. Naš škof se je odločil, da bom obiskoval pripravo v Mariboru. Prvo leto je bilo leto razločevanja ob Faustijevi knjigi Priložnost ali skušnjava. Po Ignacijevi duhovnosti smo razločevali duhovnost, duhovna nagnjenja ... bile so nekakšne celoletne duhovne vaje. Ob misli na stalni diakonat se spomnim svetopisemskega citata iz Lukovega evangelija: »Rekel jim je: »Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev.« (Lk 10,2) Pomagati želim v župniji pri različnih opravilih,

delitvi zakramentov, obiskovanju bolnikov ... in širiti veselo novico o Jezusu Kristusu.

Poudarek je na služenju bližnjemu in Cerkvi. Zavedati se moramo, da je to pot služenja, ne pa pot nazivov in priorit. Če je Božja volja in bom posvečen, si želim delovati dejansko v služenju. Ker imam že opravljeno teološko fakulteto, mi tega študija ni treba opravljati. Zdaj sem v letu temeljne priprave, oblikovanja, ki traja od enega do treh let. Ne vem, kakšna bo moja pot, to sem prepustil Bogu. Letos na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra, sem v Petrovčah prejel službo pripravništva in vstopil v obdobje temeljne priprave na posvečenje.

Je bila to zgolj tvoja odločitev ali tudi, kot slišimo večkrat v pričevanjih posvečenih oseb, Božji klic?

Tone: V pogovoru z duhovnim voditeljem, zdaj je to p. Ernest, sva spregovorila tudi o tem. Omenil sem mu, da me želja po služenju v obliki stalnega diakona spremlja že nekaj časa, ampak »s konja pa nisem padel«. Odvrnil mi je, da so taki izredni dogodki zelo redki. Bog sporoča tudi v malenkostih, ki jim je treba znati prisluhniti. Biti pozoren na majhne stvari, ki mi jih Bog sporoča. Bog pošilja želje, ki jih je moč in (ali) treba izpolniti.

Kako vidiš svojo vlogo v bogoslužju? Včasih imam občutek, da ni čisto jasno, kakšna je vloga diakona.

Tone: V formaciji smo slišali, katera dela pritičejo diakonu: diakoni pomagajo škofu in duhovnikom pri obhajanju evharistije, deliti smejo zakrament krsta, blagosloviti novoporočenca in poročati, oznanjajo evangelij med mašo in z besednim bogoslužjem, pridigajo, vodijo pogrebe in se posvečajo različnim karitativnim dejavnostim. Vendar se moramo še vsi veliko naučiti. Vse službe pri oltarju so lahko zelo smiselno razporejene, če upoštevamo navodila Cerkve. Potrebne je veliko usklajevanja in sporazumevanja. Morda kdo nekatere reči pričakuje, jih pa ne izreče in lahko pride do zmede. Človek mora biti tudi samoiniciativen. Gre za zaupanje, koliko in kako delamo. Na primer: trenutno delam s skupino ministrantov v naši župniji in je potrebno usklajevanje

z duhovnikom, da vsi vemo, kdaj in kako se obnašajo pri službi ob oltarju.

Kakšne bodo tvoje osebne obveze na duhovnem področju, na primer glede molitve? Vemo, da imajo duhovniki brevir, ki ga molijo vsak dan poleg drugih molitev.

Tone: Moja obveza bo molitev hvalnic in večernic. To mi ni tuje, ker smo tisto leto, ko sem živel v Sostrem z bogoslovci, redno molili hvalnice in večernice.

Si kdaj razmišljal o posvečenem življenju?

Tone: Sem, vendar ne prav zares, vedel sem pa, da če bi se za to odločil, bi vstopil v strožji, bolj zaprt red. To me je privlačilo. Sicer sem pa vedno imel pred seboj cilj, da bom mož in oče, da bom poročen. Poglejte, kako Bog poskrbi tudi za tihe želje človekovega srca.

Cvetka, kako pa ti vidiš svojo vlogo ob morebitnem moževem stalnem diakonatu?

Cvetka: Dejstvo je, da če bom žena stalnega diakona, ne bom imela dosti druge vloge, kot da podpiram svojega moža. V teku najinega zakonskega in družinskega življenja so se utrdile nekatere zakonitosti in je najino življenje morda bolj stabilno. Glede na to, da so otroci že skoraj odrasli, mislim, da bo ta služba zanj in za vso družino dobra. Vidim pa, da ni pozitivno naravnano do sprememb. Hitre spremembe ga vržejo iz tira. Tu vidim svojo vlogo spodbujanja, umirjanja. Do novih stvari ima nek zadržek in morda bo ta služba tudi priložnost, da se bo lažje spopadal s tem v življenju. Nekaj časa me je begala misel, da bo morda mož prevečkrat odsoten iz družine, vendar v nekem zaupanju sprejemam tudi to in upam, da bodo odgovornim uspelo postaviti časovnico, s pomočjo katere se bo vedelo, katere so njegove obveznosti in kdaj jih bo opravljal. Seveda gre pri tej odločitvi predvsem za izročanje.

In otroci, kako sprejemajo tvojo odločitev?

Tone: Najstarejša Eva me zelo podpira, fantje pa, ki so ministranti, so nekoliko kritični do tega, da bom še bolj vpet v življenje župnije, kjer že zdaj vodim skupino ministrantov. Starejša dva mi včasih rečeta: »Kaj pa že spet ti delaš tukaj v zakristiji?« Adam (12 let) pa je odkrito proti in si ne predstavlja, da bi ga oče učil verouk.

Cvetka: Vendar je Adam ravno včeraj rekel: »Mami, pa kaj sta vidva zdaj postala tako verna (verjetno je mislil pobožna), kar naprej hodita k maši?« Očitno otroci zaznavajo neko spremembo. Pred časom pa je pripomnil: »A veš, mami, da se malo pozna, da hodi ati za diakona. Zdaj ti celo pusti, da poveš do konca, če se v čem z njim ne strinjaš, prej tega ni pustil.« (Oče z nasmehom privzdigne obrvi in nič ne pripomni.)

Tone: Sliši se tudi kakšna bosa: ko mi je bila podeljena služba pripravnika in je bilo to objavljeno v medijih, me

je moja mama vprašala, ali je res, da sva šla z ženo narazen in da sem zato postal župnik, kot so komentirali njeni sosede.

Potrebna je osebna odločitev, da boš nekatere reči v življenju spremenil. Velikokrat so razne težave v življenju plod neke zagledanosti vase in tu si prizadevam, da bi se nekaj spremenilo. Udeležil sem se programa Alfa – kateheze, s katero se skuša privabiti oddaljene in tudi že prisotne v župniji ter poglobiti njihovo versko življenje. Prihaja iz anglikanske Cerkve, vodijo jo tri skupine: skupina

za gostoljubje, ki skrbi za dobro počutje udeležencev, skupina molivcev, ki ves čas med srečanjem vneto moli in poje, ter skupina gostiteljev, tj. voditelj in sovoditelj. Ko poteka srečanje, je na mizi postrežba, da je srečanje v čim bolj domačem, sproščenem vzdušju. Istočasno poteka tudi srečanje molivcev, ki z molitvijo in slavljenjem molijo za skupino. To zadnje me je prepričalo, da je stvar v redu. Udeleženci prisluhnejo pričevanjem zelo različnih ljudi o tem, kaj jim pomenijo Jezus, odrešenje, Bog ... Srečanje poteka enajst večerov, vsak teden, delo je zelo intenzivno in prinaša očitne sadove.

Ko boš postal stalni diakon, boš še bolj konkretno oznanjal Božjo besedo. Kaj ti ta pomeni?

Tone (vzdih): Predvsem jo premalo prebiram in premalo premišlujem. Če jo premišljuješ, je večja verjetnost, da jo vključiš v svoj način življenja, kot če jo samo prebiraš. K oznanjevanju Božje besede smo sicer poklicani vsi, ne samo duhovniki, škofje, diakoni ... Oznanjamo jo lahko na različne načine, tudi neposvečene osebe. Moja žena mi je v tem velik zgled. Večkrat mi reče: »Grega molit, pojdiva k maši ...« To je tisto, evangelizacija, h kateri smo vsi poklicani.

Kaj bi želel kot bodoči še bližji sodelavec pri oznanjanju Božje besede, ki boš stal za mizo Besede, sporočiti bralcem revije Med nami?

Tone: Vsi smo poklicani k oznanjanju Božje besede, vsak na svoj način. Če je Božja volja, da bom posvečen v stalnega diakona, prosim vse bralce, da me podprejo z molitvijo.

Hvala lepa, ta tvoja prošnja za molitev je na nek način tudi zaveza, da se te bomo spomnili v svojih molitvah. V imenu bralcev ti želim obilo Božjega blagoslova, tvoji družini pa veliko duhovnih sadov.

Gospod naj ti podari mir!

Frančiškov prijatelj

Smo v adventnem času, ko se pripravljamo na Jezusovo rojstvo. Vsak na svoj način, pa vendarle skupaj. Še posebej kristjani verujemo, da ta praznik ni samo nekaj čarobnega in bleščečega, ampak da pričakujemo rojstvo Odrešenika. Tako se je naše odrešenje začelo z rojstvom in se dovršilo z Jezusovim vstajenjem. Vse vmes in tudi kasneje pa se to odrešenje nenehno dogaja.

Nova številka Frančiškovega prijatelja nas tako vabi, da bi vsi sprejeli odrešenje, ki nam ga ponuja Bog. Ko pride tema, nam on pošilja žarke upanja.

Nov žarek v življenju je doživela tudi Ana Kostanjšek, ki nam v intervjuju odkriva svojo pot darovanja za druge – delo v Ljubhospicu. Preberite, kaj jo je nagnilo k temu in kako se je življenje spremenilo ...

Mojca Lesnik nam opisuje, kako je zaslišala in doživela Boga in kaj ji je pomagalo k odločitvi, da je lahko rekla »da«, in kakšna je pot, po kateri hodi.

Barbara Sosič je postala nova koordinatorka Delavnic molitve in življenja. Bog naj ji daje svoj blagoslov.

Bratje kapucini smo v svoje vrste sprejeli tudi novega diakona Dominika. Še bolj odmevno pa je imenovanje br. Roberta Pasolinija za papeškega pridigarja.

Za Alojzija Palića verjetno še niste slišali. Lahko pa o njem več preberete v reviji.

Lahko pa preberete še več, se pridružite Molitveni navedi za dobre družine in duhovne poklice in dobite kakšen

namig, kam se lahko podate v naravo.

Naj bo čas rojstva našega Odrešenika res blagoslovljen za vse vas.

br. Vlado Kolenko

Gospod naj ti podari mir!

Topel začetek jeseni v naših krajih je vsaj malo omilil grenkobo vremenskega opustošenja, ki so ga doživeli drugod po Evropi v obliki močnega deževja in poplav. Ob pogledu na tovrstne tragedije se človeku para srce. Kot da še ni bilo dovolj Kristusovih ran ...

V zadnji številki revije *Brat Frančišek* v tem letu se bomo ustavili ob Kristusovih in Frančiškovih ranah v srcu. V rubriki *Frančiškova duhovnost* boste našli razmišljanje Stanke Ambrožič OFS o ranah v srcu.

Naša evangelizacija nam prinaša katehezi za november in december. V prvi lahko preberete o poklicanosti in služenju v bratstvu, druga pa nas pripravlja na božično praznovanje.

Poglejte, kako je narodni svet OFS načrtoval v Piranu, ne spreglejte pa niti utrinkov s pohoda za življenje, ki je letos potekal v treh mestih.

Slovesno obhajanje 800-letnice vtisnjenja ran na Brezjah, kjer imajo v atriju upodobljen ta dogodek, je bilo obogateno tudi s praznovanjem 90-letnice njegove eminenke kardinala Franca Rodeta, ki je vodil slovesnost.

V Vipavskem Križu je letos potekalo srečanje Duh Assisija, ki že 38 let povezuje vse Frančiškove brate in sestre v molitvi za mir.

Bogati so tudi utrinki z romanja v Assisi za brate in sestre iz Frančiškovih redov, pa romanje v Bolgarijo in kolesarjenje ob reki Inn.

Pozabljene spretnosti nam tokrat predstavljajo kvačkanje.

Vsem želim prijetno branje!

Vse dobro!

br. Janez Papa

BREZMADEŽNA

Slovesni praznik brezmadežnega spočetja Device Marije

Marija je bila spočeta po naravni poti, kakor vsak drug otrok. Zaradi posebne naloge v zgodovini odrešenja – bila je izbrana, da postane Božja Mati – pa je bila po nauku Cerkve obvarovana madeža izvirnega greha in je bila vse od spočetja deležna posvečujoče milosti. To tudi izraža besedna zveza brezmadežno spočetje.

Nauk o Marijinem brezmadežnem spočetju namreč pravi, da je bila Marija, ki je bila pred vsemi veki določena za mater Božjega Sina Jezusa Kristusa, ravno zaradi te svoje naloge vnaprej predvidena za svetost in čistost. Bog je zaradi Jezusovega rojstva vnaprej odel Marijo s svojo milostjo, da je bila od samega začetka svojega bivanja čista in brez madeža. Vse to se je zgodilo že takrat, ko sta jo spočela njena starša sv. Joahim in sv. Ana. Zato pravimo, da je bila Marija brez madeža spočeta oziroma da je Brezmadežno spočetje. Marija je bila torej obvarovana vsakega greha, še prav posebej izvirnega greha, s katerim smo ljudje ranjeni in zaradi katerega smo nagnjeni k slabemu.

V slovenskih krajih so ta praznik obhajali že zelo zgodaj. Kodeks cistercijskega samostana v Kostanjevici iz prve polovice 14. stoletja je najstarejša priča tega. Gotovo je

tudi, da so v minoritski cerkvi v Ljubljani 8. decembra 1439 praznovali Marijino brezmadežno spočetje. Pij II. je leta 1463 dovolil, da se smejo v Ljubljani na ta praznik pripravljati med drugim tudi s postom. Škof Hren imenuje v svojem dnevniku Marijino brezmadežno spočetje zapovedan praznik. Janez Ludovik Schönleben je napisal celo vrsto knjig, v katerih zagovarja in širi češčenje brezmadežne Device. V knjigi, ki ji je dal naslov Deviška palma, izdani leta 1671, piše: »Moja domovina, vojvodina Kranjska, šteje nad 300.000 prebivalcev. Med to množico ne bi našel nikogar (če izvem nekaj malega drugovercev), ki bi nasprotoval nauku o brezmadežnem spočetju. Vsi, učeni in neučeni, plemstvo in preprosto ljudstvo, moški in ženske, po samostanih in med svetom, vsi, prav vsi se tisti dan pred praznikom brezmadežnega spočetja iz obljube postijo in praznik svečano obhajajo.«

Kako močno je bilo zlasti med Slovenci razširjeno češčenje Marijinega brezmadežnega spočetja, se vidi tudi iz tega, da je bila na začetku 17. stoletja v Ljubljani ustanovljena posebna Marijina kongregacija za može z imenom družba Marije Device, brez madeža spočete. Po večjih mestih so postavljali spominske stebre s kipom brez madeža spočete Device Marije: na Ptuj leta 1664 v spomin na zmago nad Turki, v Mariboru leta 1680 v zahvalo za odvrnitev kuge, v Ljubljani pred cerkvijo sv. Jakoba leta 1682 v zahvalo za odvrnitev dveh šib: Turkov in kuge.

Zaradi tega ni čudno, da je Božji služabnik škof Anton Martin Slomšek s takim navdušenjem vernikom naznanil razglasitev Marijinega brezmadežnega spočetja za versko resnico: »Preljubi! Veselo novico vam oznanjam, ki bo večno slovela – slovela v čast in hvalo Bogu in Mariji, pa tudi nam, vernim otrokom Marije v tolažbo – slovito novico, naj si jo živo v srce zapišete ...«. Slovesno razglasitev je 8. decembra 1854 opravil papež Pij IX. Ko škof Slomšek opisuje, kako je do tega prišlo, dodaja: »Neizrečeno je bilo veselje vernega ljudstva, ko je slišalo, da po verskem nauku naše svete Cerkve povodenj izvirnega greha, ki se je po vseh Adamovih otrocih razlila, v katerem so vsi grešili, Marije, prečiste Device ni dosegla, ko je bila spočeta v materinem telesu, kakor je svoje dni potok Jordan tiho stal, ko se je skrinja miru in sprave skozenj nesla. Tolike slovesnosti starodavni Rim že nad 200 let videl in slišal ni ... Hvala iz milijonov vernih src se vali pred sedež milosti in vsemogočnosti božje za toliko visokost in toliko posebnih milosti, s katerimi je Bog Marijo ozaljšal. Na prošnjo Marije pa tudi rosi (kar zaupamo) čez ves sedanjí revni svet božje usmiljenje, katerega toliko potrebujemo. V to hvalo in zahvalo tudi mi svoj glas povzdignimo: Bogu, ki je Marijo, našo preljubno Mater, toliko povzdignil; Mariji, o kateri trdno verujemo, da je brez vsakega madeža izvirnega greha spočeta. To skrivnost verovati bo naše zasluženje tem bolj pomnožilo, čim trdneje verujemo; in kolikor bolj bo med nami napredovalo Mariji izkazovano češčenje, toliko bolj bo rasla moč Marijine priprošnje za vsakega kristjana posebej in za vesoljno krščanstvo sploh, ki posebno v sedanjih nevarnostih potrebuje Marijinega varstva, da bi se ljudstvo ne pogreznilo v prepad nevere in krivoverstva. To je sveti namen naše matere katoliške Cerkve ob tem

slovesnem oznanilu.« Čez štiri leta je Slomšek spet napisal toplo pastirsko pismo o Marijinem brezmadežnem spočetju. Bilo je to tisto leto, ko je sv. Bernardki v Lurdu 25. marca neznana gospa pri enem izmed Bernardkinih zamaknjenj na vprašanje, kdo je gospa in kako ji je ime, s tresočim se glasom odgovorila: »Jaz sem Brezmadežno spočetje.« Bernardka je bila zelo malo poučena in še ni bila slišala takšnega naslova za Marijo. Zato je morala kar naprej ponavljati navedene besede, če je hotela svojemu župniku pravilno sporočiti ime Gospe.

Božja Mati, spočeta brez madeža izvirnega greha, je za človeštvo ideal in vzor, hkrati pa tudi porok upanja in priprošnja pri Bogu. Praznik spominja na Marijino edinstveno mesto v Cerkvi in vabi, da bi se po njenem zgledu in priprošnji tudi kristjani trudili za svetost kot globinsko prijateljstvo z Bogom. Marija je bila že ob spočetju in vse življenje v stanju posvečujoče milosti, torej brez greha. Kristjani ta dar prejmemo z zakramentom krsta, ki nam izbriše izvirni greh, nam da posvečujočo milost in nas vključi v občestvo Cerkve. Posvečujoča milost pa se nam obnavi pri vsaki iskreni spovedi, ko nam Bog izbriše grehe, tako da lahko na novo zaživimo odrešeno življenje.

Sv. Maksimilijan Kolbe je zapisal: *Kaj pomeni to: brezmejna ljubezen do Brezmadežne? Brezmadežna je v ljubezni združena z Bogom, tako da je povišana nad svetnike, angele, nadangele, kerube in serafe. Torej nas brezmejna ljubezen do nje vodi nad vse drugo. Kaj pomeni brezmejna ljubezen do Brezmadežne? Ona je Bogu najbližja. Pa mi? Če se bližamo njej, se s tem bližamo samemu Bogu.*

Pripravil p. Milan Kos

Pripravlja: Doroteja Emeršič

K tebi pridem, milo dete,
ki na svet se nam rodiš,
poljubujem jasli svete,
kjer pohlevno zdaj ležiš.

Kak' bi vredno jaz te hvalil,
revež, kaj bi dal za dar,
srce bi ti rad podaril,
ne zavrzi ga nikar.

Sprejmi torej srce moje,
ki ti ga darujem zdaj,
stori, da bo vedno tvoje,
tvoja last na vekomaj!

Stare slovenske molitve (Slavica Marovt, Braslovče)

Ko je naposled rojstva čas
njegovega nastopil,
kakor pravkar poročeni
iz poročne sobe stopil
objet s svojo nevesto,
ki jo je nesel na rokah,
on, ki ga premila Mati
v jasli nežno je polegla
med živali, ki ležale
tamkaj so prav tisti čas.
Zdaj ljudje so peli pesmi
in peli angeli so speve,

vsi slavili so poroko,
ki bila sta jo sklenila;
a Bog v jaslih je ihtel
in bile so njegove solze
kot dragulji, ki nevesta
jih prinesla je k poroki;
in čudila se je Mati,
videč tako zamenjavo,
jok človeka, ki je v Bogu,
a v človeku le veselje,
to, kar tuje naj bilo bi
tako Bogu kot človeku.

Sveti Janez od Križa

Vipavski Križ – srečanje v Duhu Assisija

Silva Žabota

Vipavskem Križu z molitvijo, ki nam je bila uvod v sveto mašo. Ob somaševanju duhovnikov – kapucinov, minoritov in frančiškanov – so se napolnile naše duše s polnostjo Božje ljubezni.

Čas ob kavi, čaju in pecivu ter bratskem druženju je zelo hitro minil. Vrnili smo se v cerkev, kjer nas je nagovoril pater Danilo Holc. S temo o svetem Frančišku nas je povedel osemsto let nazaj, v čas, ko je sveti Frančišek prejel stigme, rane kakor Kristus. Ob tem nas je večina obnovila poznano Frančiškovo pot. Ubog v duhu postane reven, predan Bogu. Ko se je vrnil s križarskega pohoda, je videl, da bratje doma vodijo red po svoje, stran od

Komisija za duhovnost pri Frančiškovski konferenci je pripravila program za letošnje srečanje Duh Assisija, ki je potekalo v kapucinskem samostanu v Vipavskem Križu v soboto, 26. oktobra.

Pot dneva prinaša vedno nekaj novega. Nekaj, česar ne razumemo, nas moti, bogati in razveseljuje. Na pot je poklicanih veliko, a je že tako, da se odzovejo le izbrani. Nekaterim to preprečijo leta in bolezen, drugim osebna odločitev. Izbrani slišijo glas, se pustijo nagovoriti Bogu. Sprejmejo njegovo povabilo.

Tako smo v lepem oktobrskem dnevu napolnili samostansko cerkev v

njegove zamisli. To ga je zelo potrlo. Spraševal se je, ali ni morda zgrešil poti. Gospoda je prosil za jasen odgovor. V odgovor pa je dobil – rane. Ta odgovor je bil potrditev, da je Gospod na njegovi strani. Rodovitnost svetega Frančiška se kaže skozi vso zgodovino in se vpleta v sedanji čas, ko v naših Frančiškovih bratstvih veje njegov živi duh – duh ponižnosti, ubožstva, vere, spoznanja, da je vse v Božjih rokah.

Ura se je zelo hitro premikala. Razdeljeni v dve skupini smo napolnili svoje potrebe po jedi, spoznali pa

smo tudi preteklost in način življenja v teh krajih nekoč in danes.

Zbrane v cerkvi nas je prevzelo pevsko vzdušje, ki so ga s petjem obogatili vsi trije Frančiškovi redovi. Brat Stane Bešter je zastopal kapucine, pater Toni Brinjovc minorite, zapele so tudi sestre frančiškanke Marijine misijonarke ter bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda. Posebej pa smo se razveselili močnega zborčka Frančiškovih otrok, ki so pod vodstvom sestre Zaličke dodali češnjo na čudovito torto srečanja od vsepovsod prispelih Frančiškovih bratov in sester.

Napolnjeni z nasmehom in toplino, z lepo besedo in mislijo, polni lepih vtisov smo se vračali domov. Zavedamo se svojega poslanstva, da biti Frančiškov brat, sestra pomeni živeti v miru, graditi Božjo Cerkev. Ne smemo zaspiti na prepričanju, da smo naredili vse, kar smo lahko. Cerkev je v vseh okoliščinah kraj razumevanja, ljubezni. Naše zaupanje prihaja od Boga in se v ljubezni vrača k Njemu. Bog sam nam bo po svetem Frančišku dal videti in spoznati, kako naj živimo v sedanjem času.

Mir in dobro!

V soboto, 7. decembra, je v bratstvu sv. Ožbalta na Ptujju med večerno sveto mašo šest sester izpovedalo svoje zaobljube, da želijo živeti do konca svojega življenja kot sestre sv. Frančiška v svetu in ga tako posvečevati. Z velikim veseljem smo vas sprejeli medse, drage sestre! Bogu hvala!

Kapitlji, kapitlji, kapitlji ...

Jože Kozel

November 2024 je potekal v znamenju kapitljev: od 9. do 12. novembra je bil v Rimu generalni kapitelj OFS, na katerem so se zbrali Frančiškovi bratje in sestre s celega sveta. Slovenijo je zastopal brat Tomaž Potokar. Posvetovalni kapitelj je potekal v znamenju gesla **Ti si ljubezen**.

Isti dan, kot se je v Rimu začel generalni kapitelj, pa je potekal tudi slovenski narodni kapitelj na Viču v Ljubljani, vendar samo z eno točko, in sicer z glasovanjem o spremembi našega statuta OFS. S tem ne bo več težav s sklepčnostjo na narodnem kapitlju. Spremembo so enoglasno izglasovali. Potem pa so praznovali še volilne kapitlje vseh treh pokrajinskih bratstev: koprskega, ljubljanskega in mariborskega. Izvolili so nove/stare brate in sestre v službe služenja.

Izvoljeni so bili naslednji bratje in sestre:

Pokrajinski svet Ljubljana: br. Tomaž Potokar, predsednik; br. Dominik Herle, podpredsednik; br. Franci Birk, tajnik; s. Marija Meden Turšič, blagajničarka; br. Rok Prusnik, odgovorni za vzgojo; s. Bena Briški, bratska animatorka.

Pokrajinski svet Maribor: s. Dorica Emeršič, predsednica; s. Bernarda Ban, podpredsednica; s. Irena Vačovnik, tajnica; br. Jože Tomažič, blagajnik; s. Tinica Horvat, odgovorna za vzgojo; s. Mojca Špende, bratska animatorka.

Pokrajinski svet Koper: s. Marija Lovrič, predsednica; br. Stanko Šorli, podpredsednik; s. Tatjana Melink, tajnica; s. Eda Palčič, blagajničarka; br. Mirko Potočnik, odgovorni za vzgojo; s. Sonja Kodre, bratska animatorka.

Iskrena hvala dosedanjim bratom in sestram pokrajinskih svetov za vso predanost in nesebično služenje. Brez vas ne bi zmogli.

Frančišek je verjel, da nam je vsako služenje bratstvu podarjeno kot priložnost za duhovno bogastvo. »Kdor ljubi, je vedno srečen, ker ima Boga v srcu,« je učil.

Iskrena hvala tudi bratom prvega reda, ki so naša stalna opora in duhovno vodstvo. Naj vas Bog blagoslavlja, naj blagoslavlja tudi naše skupne poti in nam daje moči za pogumne korake naprej.

Dobrotnik Slovencev minorit p. Placido Cortese

Ivo Jevnikar

Tržaški škof msgr. Trevisi s somaševalci in udeleženci romanja 8. oktobra v Trstu (foto: Alessandro Sinico)

O duhovniku p. Placido Corteseju (Cres, 1907 – Trst, 1944) je revija *Med nami* že večkrat pisala. Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa mu je leta 2003 ob svoji 30-letnici posvetila knjižico *Mučenec nacizma pater Placido Cortese, minorit s Cresa*. Šlo je za prevod dela, ki ga je v hrvaščini napisal p. Ljudevit Anton Maračič, prevedla pa Doroteja Emeršič.

Minilo je več kot dvajset let in v tem času je bilo opravljeno veliko delo, da bi ta svetli lik spoznali tako Italijani kot Slovenci in Hrvati, saj je pater na svojski način povezoval vse tri narode, ki se stikajo na severu Jadrana in v preteklosti niso bili vedno v najboljših odnosih.

Pater Placido se je rodil pod Avstro-Ogrsko v mestecu Cres na istoimenskem otoku, ki je danes del Hrvaške, vendar je odrasčal v takratni mešani družbi Italijanov in Hrvatov. Izobraževal in delal je potem v Italiji, zlasti v Padovi, med vojno pa je velikodušno pomagal slovenskim in hrvaškim civilnim internirancem v fašističnem koncentracijskem taborišču v padovanskem predmestju Chiesanuova, po italijanski kapitulaciji pa bivšim internirancem in zahodnim vojnim ujetnikom, ki so pred nacističnim okupatorjem bežali iz razpuščenih taborišč, a tudi Judom in različnim preganjanjem ter upornikom proti trinoštvu, tudi Slovincem.

Kot vemo, so ga nacisti 8. oktobra 1944 aretirali pred baziliko sv. Antona v Padovi, prepeljali v Trst na sedež gestapa in ga zasiljevali ter mučili do smrti, da bi izdal svoje sodelavce. Niso uspeli. Pater Cortese je raje umrl, kot da bi škodil kakemu znancu. Zato se ga je prijel oznaka, da je mučenec zaradi ljubezni do bližnjega, a tudi mučenec zaradi molčečnosti. Izdihnil je okoli 15. novembra 1944, njegovo truplo pa so po vsej verjetnosti sežgali v tržaškem nacističnem koncentracijskem taborišču Rižarna – edinem s krematorijem na ozemlju Italije.

V teh dvajsetih letih pa je bilo opravljeno tudi veliko delo, da bi p. Corteseja papež razglasil za blaženega. Zapleteni in zahtevni postopek v Trstu in Vatikanu se je končal 30. avgusta 2021, ko je bil p. Cortese zaradi izrednih kreposti razglašen za „častitljivega božjega služabnika“. Za beatifikacijo pa bo treba še dokazati, da se je na njegovo priprošnjo zgodil čudež. Zato je prav, da se mu tudi Slovenci priporočamo, saj je umrl tudi za nas.

Ob 80-letnici njegove smrti je oktobra in novembra 2024 njegov lik ponovno zažarel v širši javnosti zaradi objave novih publikacij o njegovem življenju in delu, a tudi zaradi pomenljivih duhovnih srečanj v Trstu, na Cresu, v Ljubljani in Padovi.

V bunkerju Gestapa

Severnoitalijanska minoritska provinca sv. Antona Padovanskega je v sodelovanju s slovensko in hrvaško minoritsko provinco priredila od 8. do 10. oktobra romanje po Cortesejevih stopinjah. V Trstu je bilo v cerkvi sv. Frančiška somaševanje v italijanščini in slovenščini pod vodstvom tržaškega škofa Henrika Trevisija, romarji pa so obiskali „bunker“ gestapa na Trgu Oberdan, kjer je p. Cortese doživel, in Rižarno. Na Cresu je somaševanje v župnijski cerkvi vodil škof Ivica Petanjak s Krka, somaševanje v cerkvi sv. Frančiška pa vikar hrvaške minoritske province p. Martin Jaković. Romarji so si ogledali tudi Cortesejevo rojstno hišo in so se povzpeli do božjepotne cerkvice svetega Salvadurja.

V cerkvi sv. Frančiška v Trstu je bila 12. novembra še predstavitev dvojezične knjige Elene Blancato o p. Corteseju *Ruah – Vetje Duha*, ki je izšla pri založbi Mladika v sodelovanju s Skladom Libero in Zora Polojaz. Na srečanju so najprej spregovorili avtorica in pisca spremnih besedil v knjigi Vlasta Polojaz ter Ivo Jevnikar. Iz Padove je prišel vicepostulator v postopku za Cortesejevo razglasitev za blaženega p. Giorgio Laggioni, ki je predstavil svojo čisto svežo knjižico o p. Corteseju, ki je zdaj brezplačno na voljo ob patrovi spovednici v baziliki sv. Antona. Ta je že nekaj let njegovo spominsko obeležje, ob katerem je še knjiga za vpisovanje prošenj in misli. Dobro bi bilo, da bi se vanjo vpisovali tudi slovenski romarji. Na koncu je spregovoril še tržaški škof msgr. Trevisi.

Naslednja predstavite knjige *Ruah* je bila 20. novembra v obliki okrogle mize v Ljubljani. Povezovala jo je vodja Galerije Družina Manica Ferenc. Najprej je v italijanščini spregovorila avtorica Elena Blancato. Njen poseg je prevedla Neža Kravos. Sledili so predsednica Sklada Libero in Zora Polojaz in avtorica predgovora v knjigi dr. Vlasta Polojaz, ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore, provincialni minister slovenskih minoritov p. Milan Kos, cerkveni zgodovinar prof. dr. Bogdan Kolar in predsednik založbe Ivo Jevnikar, ki je za knjigo prispeval zgodovinski okvir. Na dan so prišle tudi neznane podrobnosti o času in ljudeh, ki jih knjiga obravnava.

Sv. maša v baziliki sv. Antona v Padovi.
V ospredju od leve p. Milan Kos, škof Franc Šuštar
in p. Giorgio Laggioni (foto: Antonio Bortolami)

Molitev pred spovednico p. Placida Corteseja v baziliki
sv. Antona v Padovi (foto: Antonio Bortolami)

Na praznik Kristusa Kralja pa je bil v baziliki sv. Antona v Padovi vrh pobud ob 80-letnici. Somaševanje v spomin na p. Placida Corteseja je vodil in med mašo v izborni italijanščini pridigal ljubljanski pomožni škof dr. Franc Šuštar. Ob njem so bili provincial slovenskih minoritov p. Milan Kos, vikar padovanske škofije in številni patri tamkajšnjega samostana. V cerkvi je bil tudi slovenski veleposlanik pri Sv. sedežu Franc But. Po maši je bil molitveni postanek pred omenjeno spovednico. Spomin na p. Corteseja pa so obudili že dan prej, saj so popoldne na „križnem hodniku magnolije“, kjer je že vrsto let tudi Cortesejev doprsni bronasti kip, delo umetnika Viktorja Gojkoviča, odprli z znanstvenim pristopom pripravljeno razstavo o fašističnem taborišču v Chiesanuovi in o p. Corteseju. V Dvorani teološkega študija so nato spregovorili oblikovalci razstave, a na vrsto je prišla tudi predstavitev tržaške knjige *Ruah – Vetje Duha*.

Najino zahvalno romanje in duhovne vaje v Assisiju

Tinica in Tonček Horvat

Romanje redovnikov, redovnic in tretjega reda od 7. do 12. oktobra 2024

Frančiškova konferenca je v Assisiju pripravila romarske duhovne vaje ob 800. obletnici vtisnjenja ran sv. Frančišku. Vabilo na to romanje sva videla na spletni strani Frančiškovega svetnega reda Slovenije. Hitro sva se prijavila, saj sva se želela zahvaliti za najino štiridesetletno delo v službi in se priporočiti za modrost in zdravje v najinem nadaljnjem življenju. Romanje je bilo duhovne narave. Nismo obiskali veliko krajev, a na nekaterih smo se dlje časa zadržali ob katehezah in v tihi osebni molitvi, premišljevanju in meditaciji. Skupaj smo molili brevir in obhajali evharistijo. Za tiste, ki smo želeli, je bila tudi možnost jutranje adoracije in večerne bratško-sestrske podelitve.

Dan smo začeli z adoracijo, molitvijo brevirja, posebej pripravljenega za določen dan, in s sveto mašo. Nato smo se podali na kraj, kjer smo najprej poslušali kratko razlago kraja in katehezo. Dobili smo smernice glede na katehezo, da smo si vzeli čas zase, za razmišljanje, meditacijo in molitev. Velikokrat sem že bil v Assisiju, želel pa sem si takšno romanje z duhovnimi spodbudami, kjer bi lahko našel sebe, svoje srce in uredil svoje misli.

Prvi dan smo imeli v programu postanek na gori La Verna, vendar nam to ni bilo dano zaradi zaprte ceste. Pot nas je po Božji previdnosti pripeljala k sv. Veroniki

Giuliani v Citta di Castello. Tako kot Frančišek je tudi Veronika prejela Jezusove rane. Oba sta hrepenela, da bi bila podobna Kristusu, ki ljubi in se žrtvuje do krvi. Tako je Veronika lepo nadomestila Frančiška. Nato smo se odpeljali v Assisi, se namestili v hotelu, imeli sveto mašo in večerjo.

Drugi dan smo se podali do cerkve sv. Rufina. Kateheza je nosila naslov KRST. Premišljujemo o Frančiškovem krstu, ki je bil krščen v tej stolnici, in tudi o svojem krstu, o milostih in darovih, ki smo jih prejeli. Vsak je prejel drugačen dar, ki ga ne sme obdržati zase, temveč mu je podarjen, da ga uporabi

za druge. To je ljubezen, popolno darovanje. Kaj meni pomeni krst? Krst mi pomeni potopiti, utopiti grešnega človeka in zaživeti v Božji milosti, ki me spreminja. Krst je kot prehod v Božjo svetlobo, v kateri je lepo živeti. Božja ljubezen, ki jo prejemam, ima še en učinek. Tudi mene spreminja, spreminja v ljubezen samo. Tudi če sem običajen grešnik kot vsi ljudje, me krstna milost vedno veže na ljubezen Boga. Če me Bog ljubeznivo gleda kot svojega otroka, je povsem drugače biti grešnik, ki se vsake toliko izgubi v posvetnem. »Posnemajte torej Boga, saj ste njegovi ljubljene otroci, in živite v ljubezni, kakor je tudi Kristus vzljudil nas.« (Ef 5,1)

Popoldne smo obiskali katedralo, cerkev svete Klare. Naslov kateheze je bil DOSTOJANSTVO. Klara je bila žena molitve. Izbrala je ubožstvo, čeprav je bila plemiškega rodu in iz premožne družine. Izbrala je ubožstvo, ker je želela več. Želela je najbogatejšega in ga izbrala za svojega ženina. Kako pa je z mojim ubožtvom? Kakšno obleko nosim? Sem navzven drugačna kot navznoter? Ko so Frančišku v boleznih želeli obleči boljšo, toplejšo tuniko, je ni sprejel, češ, kako naj bo navzven drugačen kot njegova notranjost?

Velikokrat želim izgledati na zunaj boljša, lepša, kot sem v resnici. Zato se lepše oblečem, uredim, da drugi ne bi videli moje notranjosti. Da ne bi začutili, da v resnici nimam dostojanstva trdne vere. Da nisem predana molitvi tako kot drugi, da nisem tako močna in vztrajna

pri molitvi rožnega venca. Dostikrat želim dostojanstvo živeti samo na zunaj, da bi se videlo. Pri sebi velikokrat zaznam duhovno uboštvo. Tukaj pa je sv. Klara vzgled, kako osrečuje resnično uboštvo, ko je vse zapustila in živela kot sv. Frančišek. (Tinica)

Tretji dan romanja smo dopoldne poromali v svetišče sv. Damijana. Tu sv. Frančišek na lastna ušesa sliši Gospoda, ki mu spregovori s križa. Ta kraj je zelo zaznamovala tudi sv. Klara, saj je s svojimi sestrami najprej bivala prav tu. Tukaj je tudi umrla. Frančišek tu moli malo drugače kot mi. Mi navadno molimo, naj Bog uredi stvari tako, da nam bo dobro oziroma da bo meni dobro. Frančišek pa je Gospoda prosil, naj mu postane jasno, kaj naj naredi. Torej ne prosi, da bi Bog podprl in uresničil njegove apetite, ampak da bi dobil milost odprtosti za Božji načrt. Frančišek je prosil Gospoda: Kaj želiš, da storim? Gospod mu je odgovoril: »Popravi mojo Cerkev.« Frančišek je začel zbirati kamne in popravljati cerkev sv. Damijana. Ljudje so ga imeli zaradi tega za 'trčenega'. Če je bil norec za posvetne poglede, je bil tako nor na Boga, da je popravil najprej cerkvico sv. Damijana, potem pa s svojim norim zgledom obnovil celotno Cerkev. Za razmislek in meditacijo smo dobili vprašanja: Kakšen norec sem jaz? Kaj jaz gradim na tem svetu? Kako sodelujem z Bogom? Gospod, razjasni temine srca tudi meni, da spoznam, kaj želiš, da storim.

Ta kraj je mene še posebej nagovoril, saj sem si pred Križanim, ki je visel s stropa, še enkrat postavil vprašanje: Kakšen norec sem jaz? Ko sem pogled uprl na križ, sem videl, da Jezus s križa gleda ravno mene. Videl sem, da me išče in me kljub vsemu vidi, tudi če se skrivam pred Njim. Globoko v srcu sem čutil nemir. Gledal sem ga in ga prosil, da naj pogleda v moje srce, ki je pogosto polno strahu, sebičnosti in nemira.

Pomaga naj mi premagati ovire in strah, ki me ločijo od Njega, da počisti vse, kar je v mojem srcu nečistega. Prosil sem ga, da mi uredi srce in pokaže, kako lahko delim svojo ljubezen, svoje darove in življenje z drugimi. Jezus, daj mi moč, da popravim krivice, ki sem jih storil v štiridesetih letih dela, in povrnem tistim, ki sem jih morda ranil. Naj moje kesanje ne ostane le beseda, temveč naj postane dejanje, ki prinaša pravičnost in upanje. Hvala ti, Jezus, da

me gledaš, hvala, da si me prišel iskat in reševat. Tvoja milost je močnejša od greha. Naj moj odgovor na tvoj klic postane hvalnica Tebi. Danes je zveličanje prišlo v moje srce. Amen. (Tonček)

Popoldne smo obiskali baziliko Marije Angelske, v kateri je Porcijunkula, majhna cerkvica, ki naju je prevzela in nagovorila s svojo veličino sporočila. Kateheza je imela naslov MARIJA. Kaj imata skupnega Frančišek in Marija? Nista se pritoževala.

Marija je v času velike preizkušnje izrekla slavošpev Magnifikat, Frančišek pa je v velikih bolečinah malo pred smrtjo sestavil Hvalnico stvarstva. Naj nam izprosita milost, da bi zapustili godrnjanje in svoj pogled usmerili v to, kar je lepo, večno, ljubeče in sveto. Kot nalogo za razmislek smo dobili, da sestavimo svoj Magnifikat.

Moj Magnifikat

Moja duša poveljuje Gospoda, moje srce se raduje v Bogu, mojem Zveličarju. Ozrl se je na malega in grešnega človeka z veliko napakami. Dal mi je milost, da živim, ozrl se je na moje življenje in življenje mojih bližnjih, da nisem invalid, da razumem, vidim in tudi slišim. Dal mi je, pa ne samo meni, ampak tudi Tinici, otroke, zdrave otroke, dobre in modre. Dal nam je hišo, dal nam je toplo posteljo, dal nam je vse, kar potrebujemo. Velike reči nam je storil. Dal nama je hčerko sestro Ivo, dal nama je dva sinova, dal nama je tri vnuke. Vse nas spremlja, vse nas vodi, nad vsemi drži roko. Dal nam je brate in sestre, da jih ljubimo, da smo lahko kdaj z njimi. Vsem nam je dal milost veselja, milost smisla življenja. Podaril nam je dobre odnose do drugih okrog nas. Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu in naj nam podeli svoj blagoslov. Amen. (Tonček)

Naslednji dan smo pred kipom Frančiškovega očeta Petra in matere Pike razmišljali o boju za SVOBODO. Svoboda ni preprosta. Poznamo svobodo tega sveta in svobodo evangelijskega življenja. O svobodi sveta nam je pričeval eden od udeležencev romanja, ki je čar svobode okušal tudi v drogi. Ta svoboda ga je pripeljala v temo nesvobode. Vendar ga usmiljeni pogled dobrega Boga ni zapustil, temveč ga počasi, a vztrajno osvobaja. Frančiškov oče Peter Bernardone je svojega sina želel ujeti v

svoj načrt, da bi bil njegov naslednik, da bi bil trgovec. A ta želja ni ustavila Frančiška, ki je že okusil dar drugačne svobode. Do golega se je slekel in očetu vrnil vse. Bridko za družino, a potrebno za osebno svobodo. Frančišek je od takrat naprej le še nebeškega Očeta klical Oče naš.

Četrty dan popoldne smo obiskali svetišče Rivotorto, kjer je po vsej verjetnosti Frančišek s svojimi brati preživel dve leti (1209–1211). Tu smo poslušali katehezo o BRATSTVU. Bratstvo ni v številčnosti, ampak v dejavni ljubezni, kakršno je živel Frančišek. Brat ni v središču, v središču je Jezus Kristus. Ljubezen ni čutenje, še manj govorjenje, ampak je stvar naših rok in nog. Po njih postane nekaj konkretnega. Srečali smo gobavca, ki mu je Frančišek izkazal usmiljenje. K temu ga je lahko nagnila le Božja milost. Gobavci so neobčutljivi za toplo in mrzlo. Taki lahko postanemo tudi mi – neobčutljivi za brata. Prosili smo za skrušenost nad svojo gobavostjo in za hrepenenje, da bi bili dobri, sveti manjši bratje in sestre.

Kje sem jaz gobava? Kje jaz smrdim? Sem postala neobčutljiva kot gobavec? Gobava sem v dejanjih, ki se jih ne zavedam, zato lahko drugim smrdim. To začutim, ko kakšno sestro ali brata prizadenem z besedo, z govorjenjem in jima dam čutiti, da sta manjvredna. Na tem kraju sem spoznala, da jim mogoče smrdim, zato se me izogibajo, ne pridejo blizu. Moja gobavost je lahko nalezljiva, zato je ni dobro prenašati naokrog. Prosim te, Gospod Jezus, da me ozdraviš te gobavosti. Daj mi vsaj nekaj Frančiškovega duha, da bom lahko ozdravela, in ne dovoli, da bi bila še naprej neobčutljiva za stisko bratov in sester. (Tinica)

Peti dan v Assisiju smo namenili sv. Frančišku. Obiskali smo baziliko sv. Frančiška, kjer sta dve cerkvi, pod njima kripti, grob sv. Frančiška. Kraj, kjer stojijo cerkve z grobom, se je nekdaj imenoval Peklenski grič. Tu so pokopavali izobčence, kaznjence, obešence in podobne reveže. Prav tu si je želel biti pokopan naš brat Frančišek. Želel je biti ubog, manjši, a je postal velikan krščanskega življenja. Cerkev je v Frančiškovi majhnosti in ponižnosti prepoznala veličino svetosti. Na tem griču so zgradili mogočno baziliko sv. Frančiška in ta kraj se je preimenoval v Rajski grič. V tem je svetost: da iz peklenkega z Božjo milostjo naredimo nekaj svetega. Naj nam sv. Frančišek pomaga stopati po poti svetosti in v njej napredovati. Kaj je za nas SVETOST? O tem smo razmišljali popoldne,

ko smo se ponovno podali na Rajski grič ter samostojno obiskali baziliko sv. Frančiška in njegov grob, se posvetili razmišljanju in molitvi. Pred grobom sv. Frančiška sva čutila mir, svetost in veličino tega kraja. Bila sva prevzeta, da imava milost v miru razmišljati in moliti pred sv. Frančiškom. Obiskala sva še srednjo in zgornjo baziliko ter se vesela odpravila peš do hotela Domus Madona delle Rose pri baziliki Marije Angelske, ki ga vodijo sestre FMM. S tem sva se poslovila od Assisija.

Zadnji dan smo sveto mašo obhajali že ob 7. uri zjutraj v kapeli hotela. Po zajtrku smo se poslovili od Assisija in se spet odpeljali z avtobusom proti domu, vendar še ne naravnost domov. Vožnja v čudovitem jutru, vzdušje na avtobusu s pesmijo na ustnicah in v naših srcih. Nepozabno.

Pot nas je v čudovitem sončnem dnevu peljala do kraja, ki ga lahko doživljamo kot kraj občudovanja in kraj prečiščevanja; kraj veselja in kraj jokanja – La Verna.

Srce je prepevalo in občutilo bližino tega kraja. Iz besedila pesmi, ki smo jo skupaj zapeli na avtobusu, sem si kar ponavljala: *Kaj se je danes z mano zgodilo, kaj, da srce mi kipi od veselja, kaj okrog mene stvari vse mi pojo? Srce mi danes je sreče polno in vse ljudi bi najrajši objela.* Ja, ta pesem me je čisto prevzela s svojim besedilom in moja občutja so se ujemala z njo. Na La Verni je bilo veliko romarjev in s težavo smo se prebili do kapele, kjer je Frančišek prejel Kristusove rane.

Obisk La Verne mi je dal spoznanje, da odhajam z nje prav kakor Frančišek, zaznamovana in spremenjena. Ne sicer s takšnimi vidnimi znamenji, kot so bile Frančiškove rane, ampak mogoče s kakšnimi drugačnimi. V ponižnosti čakam na znamenja. (Tinica)

Zahvaljujemo se vsem, ki so te duhovne vaje z romanjem v Assisi pripravili in vodili: br. Janezu Papi OFM, s. Aleši Stritar ŠSFKK, s. Grazyni Mech FMM in br. Jakobu Kunšiču OFMCap, sestrama Emi in Klari, ki sta čudovito vodili petje, in vsem romarjem, bratom in sestram, ki ste naju sprejeli.

Jezus med nami – med letom

Milanka Petrovič in Vlasta Kokol Voljč

MIZA BESEDE

1. ODGOVORE NA NASLEDNJA VPRAŠANJA PO VRSTI VPIŠI V SPODNJO PREGLEDNICO. NATO IZ ČRK V OKVIRČKIH SESTAVI GESLO!

1. KAKO IMENUJEMO ČAS PRIPRAVE NA JEZUSOVO ROJSTVO?
2. KATERI PRAZNIK PRAZNUJEMO 8. DECEMBRA?
3. KATERI PRAZNIK PRAZNUJEMO 25. DECEMBRA?
4. KAKŠEN JE URADNI NAZIV PRAZNIKA SVETIH TREH KRALJEV?
5. KATERA JE IZ GRŠČINE IZPELJANA BESEDA, KI OZNAČUJE PRAZNIK SVETIH TREH KRALJEV?

[illegible]

GESLO:

2. POBARVAJ RISBO IN POIŠČI SLIČICO, NA KATERI NI PRIKAZAN AMBON.

A

B

C

ODGOVOR: _____

3. AMBÓN JE VZVIŠEN PROSTOR MED PREZBITERIJE IN CERKVENO LADJO ZA BRANJE SVETEGA PISMA.

ALI VEŠ: Od kod izhaja beseda **ambón**?

(Odgovor se skriva na strani: 6)

Vezi, ki smo jih stkali v Assisiju, nas še vedno povezujejo

Stanko Šorli

»Na oljarske dneve v Piranu sem se z veseljem odzvala in se jih tudi udeležila za nekaj dni. Vezi, ki smo jih stkali s p. Janezom in vsemi prostovoljci v Assisiju, nas še vedno povezujejo in sem zelo vesela, da sem spet videla v živo te tople znane obraze. Hvala vsem, da smo prijatelji.«

Tako je kot odziv na letošnje oljarske dni v Piranu zapisala Ani Šlibar, ki jo je žal že pokojni Roman Lenassi kot mnogo drugih pripeljal v Assisi, ko je bil tam p. Janez definitor v Sacru Conventu. Roman in p. Janez sta naredila načrt in začela oživljati zapuščena oljčna drevesa na zaraščenih terasah pod Svetim samostanom. Ob pomoči prostovoljcev iz vse Slovenije (Slovenske gorice, Ptujsko polje, Haloze, Savinjska dolina, Ljubljana, Baška grapa, Banjška planota, Vipavska dolina ...) pri spomladanskem obrezovanju in jesenskem obiranju je oljčnik v naslednjih nekaj letih spet dobil pravo podobo. Na letošnjem romanju v Assisi s Frančiškovo konferenco sva z ženo Zlatko z arkad Svetega samostana v živo lahko občudovala rezultat našega dela. Že takrat mi je rekla: »Hvaležni moramo biti p. Janezu, da nas tako lepo zbira in nas zaposluje, obenem pa poudarja, da ni dovolj samo delo, ampak da moramo vedno nahraniti tudi dušo.«

Verjamem, da smo se vsi, ki smo se letos lahko od 20. do 25. oktobra udeležili oljarskih dni v Piranu, tam mnogokrat spomnili na 'asiška leta' in si zaželeli, da se tjakaj še kdaj vrnemo.

Ampak tudi v Piranu nam je bilo lepo, podobno kot že lani. Nekateri so prišli že v nedeljo, drugi pa v naslednjih dneh. Ni nam bilo dolgčas. P. Janez nas je, kot vedno doslej, znal zaposeliti. Dan smo seveda vedno začeli z molitvijo rožnega venca in sveto mašo. Po zajtrku pa smo se lotili vsak svojega dela. Ivo je bil zadolžen za novo ograjo v parku nad parkiriščem in samostanom. Pri pripravi cevi – odstranjevanje rje – mu je pomagal Boris Kham, Boris Furlan pa je z žago in škarjami oblikoval drevesa in grmovje. Podobno delo je imela na drugi strani Urška.

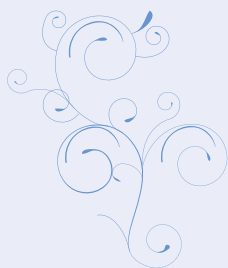

mestih. Ivo mu je pomagal namestiti še ograjo ob ozkem in strmem stopnišču na cerkveni kor, da bodo tja zmogli tudi bolj obilni. Zlatka, Cvetka in Jolanda so pridno čistile vidne in manj vidne prostore in površine. Jolanda se je nazadnje posvetila še svojemu najljubšemu delu: obnovila, osvežila, skratka restavrirala je še en doslej 'pozabljen' Marijin kip. Da smo vse to zmogli, smo imeli močno podporo v kuhinji. Anina je ob pomoči Marije kar razvajala; po njenem odhodu jo je nadomestila Marina.

Dejan in Joško sta v parku pripravila (izkopala) teren za betonsko ploščad in jo naslednje dni zabetonirala. Tu bo prostor za mizo in klopi v senci dreves, primeren za počitek, malico, pogovor, molitev ... Beton sta seveda morala zmešati ročno – z lopato. Želita si, da bi Miklavž samostanu prinesel priročen mešalec, ker bo podobnih del v naslednjih letih gotovo še kaj! Zelenjavni vrt je leto prvič, a zelo bogato obrodil. Zlatka, Cvetka in Rezka so imele polne roke dela z ruvanjem in čiščenjem paradižnika, paprike, kumar ... Še uporabni plodovi so šli v kuhinjo in skladišče, s Tinetom pa sva odslužena stebila odnašala na deponijo. Ker sva se dobro izkazala, nama je bila popoldne zaupana izdelava kamnitega zidu pod gredicami nad kompostnikom. Pa naj še kdo reče, da je letošnji 80-letnik Tine od muh!!! Davorin je s pleskarskim čopičem pokrival napake predhodnikov na raznih

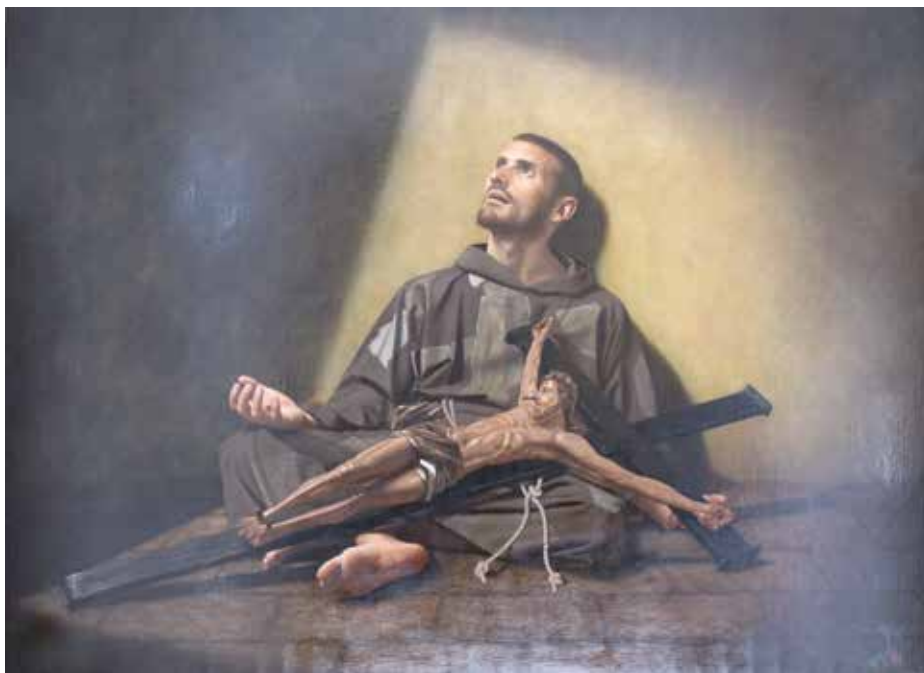
Ampak nismo samo delali, kot sem opisoval doslej. Popoldnevi so bili namenjeni počitku in druženju, kopanju v še vedno toplem morju ali samo sprehodom ob njem ali po piranskih ulicah. Od štirih naprej pa smo se vsak dan lahko sladkali s kostanji, ki jih je zvesto pekel Boris Furlan. Četrtek je bil namenjen obiranju oljk pri kmetu v Krkavčah, kar pa je odpadlo zaradi dežja. Imeli smo čas za razmišljanje in pogovore. V petek smo se z veliko hvaležnostjo vrnili na svoje domove. Verjamem, da vsi čutimo podobno, kot je zgoraj zapisala Ani, in da se že veselimo našega svetoletnega romanja v Assisi ob letu osorej, od 20. do 24. oktobra 2025. Prenočišča (polni penzion) pri sestrah Marijinih misijonarkah v njihovem domu Madonna delle Rose zraven Marije Angelske in prevoz so že rezervirani!

Bodimo pozorni!
 Odprimo svoje duhovne oči in ušesa,
 da bomo v vseh stvareh prepoznali Božjo stvariteljsko roko
 in slišali Božji glas, ki nas v tem svetem letu pošilja:
Pojdi! Ti pojdi in popravi mojo Cerkev!

Dar stigem – znamenje Božje ljubezni

p. Danilo Holc

se je velikokrat poglobljaj v skrivnost križa. Ljubezen do Križanega je izpovedal tudi s sestavo molitvenega bogoslužja v čast Gospodovemu trpljenju. Ob obisku cerkva so bratje molili: »*Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in v vseh tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu, in te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil.*« Francišek je brate – še posebej tiste, ki niso znali brati – spodbujal, naj poleg liturgične molitve brevirja radi odpirajo tudi »knjigo križa«. Čez leto je zase izbral kar pet spokornih časov, da bi se v samoti postil ter v kontemplativni molitvi prodiral v Božje

skrivnosti. Med postnim časom v čast sv. Mihaelu, ko Cerkev obhaja praznik povišanja sv. križa, je prav na ta dan prejel tudi stigme.

P. dr. Igor Salmič je v predhodnih številkah pričujoče re-vije dogodek Frančiškovega prejema Kristusovih ran ali stigem na La Verni pred 800 leti glede na vire čudovito in sistematično predstavil z zgodovinskega vidika, s teološkega vidika pri sv. Bonaventuri ter z vidika umetniških upodobitev. Verjamem, da je bil vsak bralec tudi duhovno nagovorjen. V tem prispevku pa želim o tem dogodku z vami podeliti še svoje razmišljanje.

Sv. Bonaventura je v življenjepisu sv. Frančiška skušal jasno pokazati, da je Frančišek želel biti podoben Jezusu. Tako ima prav on največ zaslug, da se je Frančiška oprijelo ime »alter Christus«, drugi Kristus. Sv. Bonaventura tudi pričuje, da je Frančišek več let molil: »*Moj Gospod Jezus Kristus, daj mi dve milosti, preden umrem: Najprej, da bi v svojem življenju čutil na duši in telesu – kolikor je mogoče – bolečine, ki si jih ti prenašal med svojim grenkim trpljenjem, nato pa, da bi v svojem srcu čutil tisto ljubezen, ki je tebi dala moč, da si se podvrgeš trpljenju za nas, grešnike.*« Frančišek je spoznal, da je resnična ljubezen povezana z darovanjem, s trpljenjem.

Umetniki velikokrat sv. Frančiška upodabljajo s križem v roki, ker je vse življenje rad premišljeval o Jezusovi ljubezni, ki se je razodela prav na križu. Njegovo prvo pomembnejše srečanje s Križanim se je zgodilo že v razpadajoči cerkvi sv. Damijana, ko mu je Gospod spregovoril s križa ter ga povabil, da popravi njegovo Cerkev. Kmalu je spoznal, da ga Gospod ni izbral za zidarja, ki daje na razpolago le nekaj svojega drobiža in naberačernih zidakov, temveč naj zastavi sebe in svoje življenje v celoti. Že pred tem mu je objem gobavca pomenil objem Križanega. Frančišek si je zaželel bogoslužje, ki se prelija v življenje. Za prenavo Cerkve je bil pripravljen biti v srcu ranjen, da bi lahko zdravil rane Cerkve.

Ko je Frančišek kasneje iskal Božjo voljo glede življenja pridruženih mu bratov, se je zatekel k Božji besedi in v imenu Svete Trojice trikrat odprl Sveto pismo. Tretjič se mu je oko ustavilo ob evangeljskih besedah: »*Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.*« (Lk 9,23) V kontemplativni molitvi

Votlina na La Verni, kjer Frančišek moli in spi.

Moj Bog, zakaj si me zapustil?

Bog je na gori La Verna uslišal to njegovo globoko in – človeško gledano – pogumno molitev. Za milost prečiščevanja in kot pripravo na slovesni dogodek prejema stigme je Gospod »uporabil« še druge njegove življenjske okoliščine. Frančišek je doživljal »veliko skušnjava«. Poleg bolezní oči je med drugim čutil še bolečino, žalost, morda tudi jezo, ker njegovi bratje niso več popolnoma sledili idealu, ki ga je nosil v srcu. Podvomil je vase. Ali je v življenju sledil načrtu, ki ga je Gospod pripravil zanj?

Režiserka Liliana Cavani v svojem filmu o Frančišku čudovito predstavi njegov jok med drevesi gozda na La Verni. V duhovni temi in zapuščenosti je postal podoben Jezusu na križu, ki je v človeški izkušnji trpljenja molil: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« Tudi Frančišek kriči in v svojem dvomu prosi: »Gospod, odgovori mi!« Ni dobil odgovora. In prav v tem molku je prepoznal Božji odgovor. Če želi, da bo ljubezen postala popolna, podobna Jezusovi, se mora odpovedati tudi tolažbi.

Za to, da bi se lahko popolnoma priličil Kristusu, je moral Frančišek narediti še zadnji manjkajoči korak. Vrhunec duhovnega uboštva, ki je težje od materialnega uboštva, je lahko dosegel le tako, da se je odpovedal svoji viziji reda. Osvobodil se je skušnjave oblasti, da bi si red na silo prisvojil in mu vsilil svoj pogled. Prava in popolna svoboda je odločitev za popolno odvisnost ali izročitev Bogu. Lastno voljo je izročil v Očetove roke. Potrebna je bila smrt kakršnegakoli posedovanja, da bi lahko zaživel Kristusov »kenozis« ali popolno izpraznjenje samega sebe. V srcu je ostal ves prostor za Boga. Razlastitev je bila osvoboditev, zmaga. Z apostolom Pavlom je lahko dejal: »Meni pa naj se ne zgodi, da bi se hvalil, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je bil svet križan zame, jaz pa svet.« (Gal 6,14)

Zlato ljubezni se čisti v ognju in ne v blišču zunanjega uspeha.

Frančišek, potopljen v Boga, zaživi na La Verni velikonočno skrivnost. V neznosni bolečini, ki ni kazen, se je Frančišek poistovetil z ubogim in ponižnim/ponižanim Kristusom. Vsak človeški odnos mora skozi smrt, da lahko

iz groba vstane novi človek. Frančišek se na La Verni na zunaj ni spremenil, a se je med brate vrnil z drugačnim, usmiljenim pogledom. Postal je »brat Frančišek«, spravljen z brati.

Stigme, ki jih je prejel, so njegova izkušnja križa in vrhunec hoje za Kristusom. So Božje priznanje in neke vrste darilo. So dar, ki paradoksalno nosi v sebi bolečino. Prav ta dar bolečine pa je hkrati lahko ponovno postal priložnost za popolnejšo ljubezen oz. sledenje Kristusovi ljubezni do konca. Z apostolom Pavlom je Frančišek lahko dokončno dejal: »Skupaj s Kristusom sem križan; živim pa ne več jaz, ampak Kristus živi v meni.« (Gal 2,19–20)

Preizkušnje, bolezní, trpljenje ... lahko za človeka postanejo prekletstvo ali pa blagoslov. Blagoslov v primeru, da postanejo učitelj, ki osmisli življenje, in pomagajo, da bi znali bolečino ali drugo zlo oviti z ljubeznijo. Villot pravi: »Človek, ki trpi, ni človek, ki bi ga Bog prizadel, temveč človek, kateremu Bog govori.«

Današnja družba in kultura se izogibata šibkosti in obožujeta svet zmagovalcev, močnih, bogatih, slavnih, uspešnih ... Toda dokazovanje in moč ne omogočata resničnega sočutja in srečanja. Frančišek je moral odvreči vojaški oklep in meč, da je lahko resnično srečal gobavca, berača, zadnjega v družbi ... Za »oklepom« človek skriva svojo nemoč in nesprejeto ranjenost. Treba se je »razorožiti« svoje nedotakljivosti in namišljene moči. Le ranljivost in krhkost sta polje, kjer se rojeva človeškost, kjer lahko človek sreča Kristusa v ubogih ter se dotakne njihovih ran in jih obveže.

Stigme - LaVerna

Teolog Cabasilas pravi, da lahko ljubimo na dva načina. Prvič, da ljubljene osebi prinašamo darila. Drugi, popolnejši način pa je, kadar smo za ljubljeno osebo pripravljeni tudi trpeti. Tudi duhovno. Z drugimi besedami, v prvem primeru damo nekaj od svojega, v drugem primeru pa zastavimo samega sebe v celoti.

Jezus ni prišel na zemljo, da bi križ odvezl, temveč ga posvetil. Ranljivost in bolečina v svetu tako nista več kazen

in prekletstvo, temveč priložnost za poistovetenje s Kristusom. Kristusova velikonočna skrivnost je preobražanje zla in greha v odrešenje.

Apostol Tomaž je Vstalega prepoznal po ranah. Rane smrti so premagane, a ne izginejo. Kristus brez ran ni pravi Kristus! Postavlja se vprašanje, kako naj torej svet v Frančiškovih bratih in sestrah prepozna Vstalega. Kdaj lahko vsak kristjan, krščeni – kot živa priča – z apostolom Pavlom reče: »Jaz namreč nosim Jezusova znamenja na svojem telesu« (Gal 6,17)? Dogodek na La Verni nas spodbuja k molitvi, da bi na svoj način tudi mi postali Jezusovi »stigmatiziranci« oz. zaznamovani s Kristusovimi ranami v srcu. Spodbuja

nas tudi k hvaležnosti, da smo po Njegovih ranah ozdraveli ter tako postali sposobni, da kot sočutni v moči Njegove ljubezni zmoremo ovijati rane vseh bolnih, trpečih, ostarelih, ubogih, preizkušenih, tistih na robu družbe oz. stigmatiziranih v svetu.

Pesem srca vsakega asiškega romarja praznuje 800 let (1225–2025)

p. Janez Šamperl

V našem malem Assisiju, v pirske samostanu sv. Frančiška, imamo to srečo, da Frančiškova hvalnica že tako rekoč od Frančiškovih časov (od leta 1301) odmeva po cerkvi, samostanu in križnem hodniku. Sv. Frančišek je namreč takoj potem, ko je napisal Hvalnico stvarstva, želel, da bi jo bratje prepevali tam, kjer so – želel je, da bi jo ponesli na ceste sveta in na ta način z njegovo pesmijo prinašali svetu mir in veselje. Sv. Frančišek nikoli v življenju – tudi ko je čutil, da se dnevi njegovega življenja nagibajo k zatonu, ni opustil izpolnjevanja naročila, ki ga je od Križanega prejel v cerkvi sv. Damijana: »Pojdi in popravi mojo Cerkev!«

letu odrešenja in ob obletnici Frančiškove pesmi: **Pojdi! Ti pojdi!**

Pri tem nam bo v pomoč tudi naša revija – v njej se bomo v letu Sončne pesmi (2025) v vsaki številki na nekaj straneh poglobljali v neprecenljiv zaklad, ki nam ga je zapustil Frančišek in je skrit in skrivnosten, preprost in veličasten.

V samostanu sv. Frančiška v Piranu pa bratje v letu 2025 pripravljamo posebne vikende na temo Frančiškove Hvalnice stvarstva ob njeni 800-letnici. Del samostanskega vrta preurejamo v vrt Frančiškove Sončne pesmi. Še veliko drugega se bo dogajalo v tem letu!

Bodimo pozorni. Odprimo svoje duhovne oči in ušesa, da bomo v vseh stvareh prepoznali Božjo stvariteljsko roko in slišali Božji glas, ki nas v tem svetem letu pošilja: **Pojdi! Ti pojdi in popravi mojo Cerkev!**

In ko je slišal za spor med asiškim škofom in županom, je svoji hvalnici dodal še eno kitico: *Blagor onim, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo ...* Bratje so šli ter pred županom in škofom zapeli hvalnico skupaj z novo kitico in zgodilo se je to, kar je Frančišek hotel: zgodil se je čudež odpuščanja, porodili so se mir, sprava, odpuščanje ... Tako je Frančišek popravil Cerkev ...

Koliko takšnih in podobnih čudežev je v 800 letih na ta naš planet prinesla Frančiškova pesem! In koliko jih prinaša danes – gotovo vsaj kakšnega majhnega tudi po tebi, dragi asiški romar, ki v srcu nosiš spomine na asiške duhovne poti in večnostni odmev Assisija: *Pojdi in popravi mojo Cerkev!* Frančiškova Hvalnica stvarstva je bodrilo za današnji upehani čas – za vse nas. Častitljiva 800-letnica je velik izziv, da v svetem letu odrešenja resnično prisluhnemo našemu očetu in bratu Frančišku, ki je, potem ko je v kolibi na vrtu samostana sv. Damijana končal svojo Hvalnico stvarstva, bratom naročil, naj gredo med ljudi, pridigajo o miru in prepevajo to pesem.

Če se le za trenutek zaustavimo ob Sončni pesmi, hitro v dnu duše začutimo poklicanost in poslanstvo v svetem

Pripravlja: Milanka Petrovič

POIŠČI 20 RAZLIK.

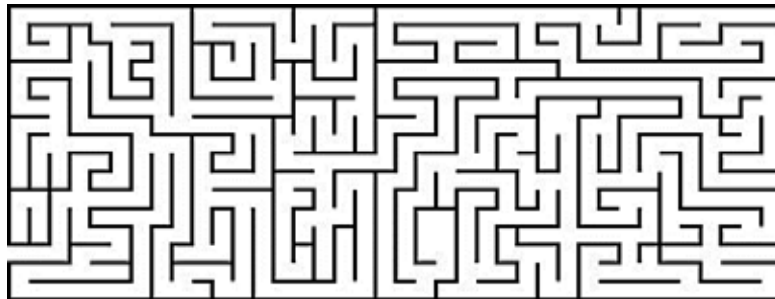
POIŠČI BESEDE.

W	D	J	O	Ž	E	F	B
T	B	A	H	K	O	Ž	E
D	O	S	P	O	D	N	T
M	Ž	L	S	S	R	T	L
A	I	I	C	S	E	V	E
R	Č	U	A	K	Š	V	H
I	M	K	D	D	E	E	E
J	M	U	V	B	N	S	M
A	N	G	E	L	I	E	J
Z	Ž	T	N	M	K	L	Š
P	A	S	T	I	R	J	I
G	G	J	R	R	H	E	J
Z	V	E	Z	D	A	A	Ž
K	M	Z	N	B	V	S	C
E	J	U	Š	E	E	Š	J
Š	O	S	E	L	T	Z	Š
E	J	E	V	J	Š	E	T

MARIJA MIR ZVEZDA PASTIRJI
 BOŽIČ GOSPOD JOŽEF JEZUS VESELJE
 BETLEHEM OSEL JASLI ANGELI ADVENT
 ODREŠENIK

GESLO KRIŽANKE:

REŠI LABIRINT.

GOSPOD, VEŠ KAK VIC?

Vem, vem: Gospa pride v knjižnico in reče knjižničarki: "Lahko dobim hamburger, pomfri in kokakolo?" Knjižničarka zmedeno odgovori: "Oprostite, to je knjižnica." Gospa zardi, se nagne bliže in zašepeta: "Oprostite, lahko dobim hamburger, pomfri in kokakolo?"

DUHOVNI VIKENDI – FRANČIŠKOVA SONČNA PESEM

*Samostan sv. Frančiška v Piranu ob 800-letnici
Frančiškove Sončne pesmi vabi na duhovne vikende.*

HVALNICA STVARSTVA – DRAMILO ZA DANAŠNJI ČAS

17., 18., 19. januar 2025 (začetek v petek ob 17. uri,
zaključek v nedeljo s kosilom ob 12.30)

ali

FRANČIŠKOVA SONČNA PESEM LAHKO POSTANE MOJA PESEM

14., 15., 16. marec 2025 (začetek v petek ob 17. uri,
zaključek v nedeljo s kosilom ob 12.30)

Voditelj: p. Janez Šamperl in sobratje

Prispevek za duh. vikend (hrana, gretje in bivanje): **80 €**.

Posteljino prinesite s seboj. Parkiranje je možno na samostanskem dvorišču.

Prijava po e-pošti: minoriti.piran@rkc.si

Telefon: 031 758 944

Morebitni naslednji termini bodo objavljeni v velikonočni številki revije.

Slovenska minoritska provinca in romarska agencija Aritours vas vabita na

ROMANJE NA POLJSKO,

»po poti« sv. Maksimilijana Kolbeja, sv. Favstine Kowalske, poslanke Božjega usmiljenja, ter papeža sv. Janeza Pavla II.

od 23. do 27. junija 2025

Južna Poljska, biser tega dela države, se ponaša z naravnimi lepotami, privlačnimi mesti in pomembnimi romarskimi kraji. Na naši poti obiščemo Čenstohovo, največje poljsko romarsko središče, si ogledamo kraljevo mesto Krakov, ki nas prevzame s svojo lepoto, bogato kulturno in zgodovinsko dediščino, in se v novem romarskem središču Lagiewniki ustavimo na grobu sestre sv. Favstine Kowalske, poslanke Božjega usmiljenja. V Auschwitzu, taborišču smrti, obudimo spomin na množice nedolžnih žrtev enoumja ter sovraštva, med njimi tudi na minorita sv. Maksimilijana Kolbeja, ki je umrl v bunkerju smrti 1941. leta. Slednjemu se še posebej priklonimo v Niepokalanowu, kjer je pred II. sv. vojno zgradil barakarsko naselje, ki ga je poimenoval Mesto Brezmadežne in iz katerega je kasneje nastal samostan bratov minoritov.

Sv. Maksimilijan Kolbe je zapisal: *»Nihče na vsem svetu ne more spremeniti resnice. Lahko jo le iščemo, jo najdemo in ji služimo. Najdemo jo lahko na vsakem kraju.«* Za Kolbeja je bila edina Resnica Kristus. Kolbejeva daritev življenja namesto sojetnika v taborišču govori, da je bil sposoben to Resnico najti tudi v tem zemeljskem peklu, zanjo iti v ljubezni do konca ter prižgati luč Upanja tudi drugim. Svoje besede *»Ljubezen se hrani z žrtvijo in žrtev jo ohranja«* je tako prelil v življenje in razodel moč Ljubezni, ki jo je nosil v sebi.

1. dan: Slovenija–Krakov

Pot do Krakova, ogled svetišča sv. Janeza Pavla II. in sv. maša.

2. dan: Krakov–Niepokalanow

Maša v svetišču sv. Favstine Kowalske. Ogled glavnih znamenitosti starega mestnega jedra Krakova ter gradu Vavel s stolnico sv. Stanislava. Pot do Niepokalanowa. Namestitev v romarskem domu.

3. dan: Niepokalanow

Niepokalanow: samostan Brezmadežne, ki ga je ustanovil sv. Maksimilijan Kolbe, da bi oznanjal tudi s tiskom. Ogled muzeja, radijske in gasilske postaje, pokopališča ter prve kapelice, ki jo je svetnik postavil. Sv. maša ter zvečer priložnost za adoracijo v prvotni kapelici.

4. dan: Čenstohova–Harmeže

Pot do Čenstohove, največjega poljskega romarskega svetišča z ikono Črne Marije. Po ogledih in sv. maši čas za osebno molitev, nakup spominkov. Pot v Harmeže blizu Oswiecima, kjer bo možen vodeni ogled razstave Mariana Kolodzieja, preživelega jetnika s številko 432. Namestitev v hotelu.

5. dan: Auschwitz–Slovenija

Birkenau – ogled taborišča Auschwitz II (kraj smrti Edith Stein). Popoldan vodeni ogled muzeja Auschwitz I (celica smrti sv. Maksimilijana Kolbeja). Po maši in večerji nočna vožnja domov.

Duhovno vodstvo: p. dr. Igor Salmič in p. Danilo Holc

Cena romanja bo objavljena naknadno.

Prijave sprejema romarska agencija ARITOURS: tel. 02/252 16 19; info@aritours.si; www.aritours.si.

SVETOLETNO ROMANJE V ASSISI

od 13. do 18. julija 2025

BIRMANCI IN BOTRI, DRUŽINE IN DRUGI PRIJATELJI SV. FRANČIŠKA, poromali bomo v kraje, ki jih je svetnik zaznamoval s svojo navzočnostjo. Po njegovih stopinjah bomo odkrivali duha, ki po 800 letih še vedno živi. V šotorih pod asiškim nebom, v preprostosti in bratskem sožitju ter v stiku z Božjim stvarstvom bomo poskušali začutiti čudovitost življenja ... Skratka, idealna kraj in čas, da prisluhnemo sebi ter odpremo srce Božjemu »dotiku« po sv. Frančišku in sv. Klari. Program bo pripravljen za odrasle in otroke.

BIRMANSKI BOTRI ste še posebej povabljeni, da se odločite za najlepše darilo svojim varovancem: **PODARITE** jim to **ROMANJE** in svoj **DRAGOCENI ČAS** ter jih tako duhovno spremljajte na tem romanju in njihovi življenjski poti.

OKVIRNI PROGRAM

Nedelja, 13. julij:

Padova – Sv. Anton, Assisi

Ponedeljek, 14. julij:

Stolnica sv. Rufina, Frančiškova rojstna hiša, cerkva San Damiano,
Porziuncola (bazilika sv. Marije Angelske)

Torek, 15. julij:

Samotišče Carceri, bazilika sv. Frančiška

Sreda, 16. julij:

Greccio (Frančiškovo obhajanje božiča), Fonte Colombo (Frančisek napiše Vodilo), Rivotorto

Četrtek, 17. julij:

Bazilika sv. Klare, trg Frančiškovega očenaša (Santa Maria Maggiore), bazilika sv. Frančiška,
prosto popoldne, večerna molitev na grobu sv. Frančiška

Petek, 18. julij:

La Verna (kraj Frančiškovih ran), odhod proti domu

Cena:

- odrasli: 220 €;

- otroci in mladina od 12. do 18. leta: 180 €;

- otroci do 12. leta: 140 €;

- možen popust za družine z več otroki.

Voditelji:

p. Danilo Holc, tel. 031 443 200, danilo.holc@rkc.si

p. Tine Gašparič, tel. 031 438 371, martin.gasparic@rkc.si

p. Andrej M. Sotler, tel. 040 523 732, br.andrej.sotler@gmail.com

Prijave sprejema p. Danilo Holc.

Učlovečenje je čudež ponižnosti,
največje, najsvetejše,
v kateri raja vesolje
in vriska zemlja,
dehteča od upanja.

Tih dotik Boga
in vdana izročitev judovske deklice
se zaročita za vedno
s prstanom odrešenja.

Vse je milost,
dar in poljub,
ki se v izbi Nazareta
skozi davnino obljub
razcveta v Resnico.

Prihajaš, ponižni,
sveti, čudoviti,
usmiljeni Bog!

Nataša Ahčin

Čas je le kratka minuta Ljubezni.
V Betlehemu, na tem ubožnem kraju, je Božji Sin postal tako majhen,
da mu lahko zremo v oči in ga pestujemo v naročju.
O, da bi ga v sveti božični noči in vse dni svetega leta 2025
zazibalo vsako človeško srce!
Naj nas spremljata njegov mir in blagoslov!

Uredniški odbor

*»Tvoja Beseda je svetilka
mojim nogam, luč moji stezi.«*

(Ps 119,105)

